

tusass

ÅRSRAPPORT for regnskabsperioden 01. jan.-31. dec.

2021

Dato for afholdt
generalforsamling:
20. maj 2022

Dirigent:
Thor Suhr, Nuna Law

Tusass A/S - Farip Aqqutaa 8, 3900 Nuuk, Grønland
CVR nr.: 17516345

Indholdsfortegnelse

4	Selskabsoplysninger	44	Den uafhængige revisors revisionspåtegning
5	Hoved- og nøgletal	48	Generelt
6	Hilsen fra bestyrelsesformanden	50	Resultatopgørelsen
10	Highlights fra 2021	52	Balancen
12	Forretningsmodel	56	Pengestrømsopgørelse
14	Tusass's Strategi og performance	57	Nøgletal
20	Den økonomiske udvikling i 2021	58	Resultatopgørelsen for 2021
22	Vores forretningsområder	59	Balance pr. 31.12.2021 – Aktiver
32	Risici og sikkerhed	60	Balance pr. 31.12.2021 – Passiver
38	Selskabets øvrige forhold	65	Egenkapitalopgørelse for 2021
40	Den uafhængige revisors revisionspåtegning	62	Pengestrømsopgørelse for 2021
42	Ledelsespåtegning	64	Noter

Selskabsoplysninger

Tusass A/S

Farip Aqqutaa 8
Postboks 1002
3900 Nuuk

Reg. nr.: A/S 215.154
CVR nr.: 17 51 63 45

Telefon: +299 34 12 55
direktionen@Tusass.gl
Tusass.gl

Ejerforhold

Selskabet ejes 100 %
af Grønlands Selvstyre

Bestyrelse

Stine Bosse
Formand

Inaluk Brandt
Næstformand

Ulrik Blidorf
Formand for revisionsudvalg

Tukummeq Arnaq Egede
Martinsen

Egalunnguaq Abel Kristiansen

Emil Kleemann
Medarbejdervalgt

Jørgen Rosbach
Medarbejdervalgt

Ole Zeeb Andersen
Medarbejdervalgt

Direktion

Kristian Reinert Davidsen
Adm. direktør

Associeret selskab

Ejendomsselskabet Suliffik A/S
(39,4 %)

Hjemstedskommune

Kommuneqarfik Sermersooq

Revision

PricewaterhouseCoopers,
Statsautoriseret
Revisionspartnerselskab

Godkendt på selskabets
generalforsamling,
den 20. maj 2022

Dirigent
Peter Schriver, Nuna Law

Hoved- og nøgletal

Mio. kr. (med mindre andet er anført)	2021	2020	2019	2018	2017	
Nettoomsætning	786,1	802,2	814,2	816,7	846,1	
Driftsudgifter	(548,4)	(514,0)	(577,4)	(544,8)	(554,3)	
EBITDA	256,1	309,0	256,0	294,1	314,5	
Afskrivninger	(141,9)	(137,4)	(134,0)	(153,5)	(163,2)	
Resultat af primær drift (EBIT)	114,3	171,7	122,0	140,7	151,2	
Finansielle poster, netto	(2,4)	(5,0)	(1,8)	(2,0)	(4,2)	
Periodens resultat før skat	112,0	167,0	120,1	138,7	147,2	
Periodens resultat efter skat	82,3	122,7	121,7	93,3	99,3	
Frit cash flow						
Pengestrømme fra driftsaktivitet (FCF)	255,2	231,1	219,9	285,0	314,9	
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	(98,3)	(116,7)	(92,9)	(147,2)	(325,5)	
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	(163,2)	(200,7)	(99,8)	(55,9)	(115,9)	
Nøgletal						
Bruttomargin	%	57,7	62,2	55,2	60,5	88,3
EBITDA-margin	%	32,6	38,5	31,4	36,0	37,2
EBIT-margin	%	14,5	21,4	15,0	17,2	17,9
Egenkapitalforrentning (ROE)	%	6,8	10,4	10,5	8,1	8,9
ROIC	%	6,7	13,4	9,4	7,0	7,4
Rentebærende gæld, netto		(87,2)	(42,8)	(41,1)	(51,7)	(51,2)
Finansiell gearing	%	(7,3)	(3,6)	(3,5)	(4,5)	(4,4)
Rentebærende gæld, netto/EBITDA	x	(0,3)	(0,1)	(0,2)	(0,2)	(0,2)
Soliditetsgrad	%	79,1	77,4	71,7	72,2	76,0
Gennemsnitlig antal medarbejdere	antal ¹	369,0	372,0	380,0	407,0	427,0
EBITDA/Gns. antal medarbejdere	tkr.	694,1	830,8	673,7	723,0	736,4
Lønsum	tkr.	184.368,0	177.932,0	177.615,0	182.952,0	194.610,0
Lønsum pr. medarbejder	tkr.	500,0	478,0	467,0	450,0	456,0
Balance						
Anlægsaktiver		1.225,3	1.268,6	1.288,5	1.330,1	1.336,9
Samlede aktiver		1.515,7	1.557,3	1.613,1	1.592,3	1.513,1
Egenkapital		1.198,3	1.205,3	1.157,4	1.149,5	1.150,6
Udbytte		87,6	112,6	87,6	137,6	137,3
Tilgodehavender fra salg		42,1	39,1	69,7	68,3	50,1
Øvrige tilgodehavender		135,0	134,0	50,1	15,8	25,7
Omsætningsaktiver		290,4	288,8	324,6	262,2	176,2
Kortfristede forpligtelser		107,4	147,6	259,4	218,0	136,2
Net working capital		183,1	141,1	65,2	44,2	40,0
Produktionsdata						
Pakker ²	Stk.	152.000	131.000	129.000	122.000	118.000
Breve ³	kg	102.000	109.000	121.000	126.000	118.000
Mobilt bredbånd	Antal	2.077	1.593	1.982	1.912	2.424
Bredbånd	Antal	18.278	15.700	14.452	13.220	11.625
Telefonlinjer	Antal	4.462	5.202	6.337	8.064	8.834
Mobil abonnenter (GSM og Tusass)	Antal	68.711	65.027	64.700	62.599	61.794

¹ Gennemsnitligt antal medarbejdere er eksklusiv elever.

² Sammenligningstal er ændret for tidligere år pga. ændring i klassificering af "kinapakker" fra pakker til breve.

³ Sammenligningstal er ændret for tidligere år pga. ændring i klassificering af "kinapakker" fra pakker til breve.

Stine Bosse

Hilsen fra Bestyrelsesformanden

Ny strategi

2021 var første år i vores nye strategi Tusass mod 2024. Året har i stor grad været et planlægningsår, hvor fundamentet for de kommende års investeringer og udvikling er lagt.

Strategien er lige så ambitiøs som den sidste, for samtidig med at vi fastholder de store investeringer i infrastrukturen og vores fokus på at forenkle virksomheden, intensiverer vi også hele sikkerhedsarbejdet. Sikkerhed er vores "license to operate", og skal gennemsyre alt hvad vi foretager os.

Det handler om forsyningssikkerhed, altså at infrastrukturen virker. Det handler også om cybersikkerhed og ondsindede angreb på infrastrukturen, og så handler det om persondatasikkerhed. Vores kunder skal trygt kunne stole på, vi passer på deres personoplysninger.

Flatrate til hele Grønland

I 2021 fortsatte vi vores satellitbygning således, at kunderne i Itoqqortoormiit nu også tilbydes samme flatrateprodukter, som vi lancerede i Tasiilaq i 2020. Investeringsprogrammet sikrer, at alle dele af Grønland får adgang til at blive en del af den digitale udvikling, og det er en opgave, som vi i Tusass tager meget alvorligt. Og jeg glæder mig til, at vi senest i starten af 2023 kan sige, at alle byer og tilhørende bygder i Grønland kan tilbydes flatrateprodukter, der understøtter

de digitale behov i samfundet. Det skaber nye muligheder og tryghed for både skoleeleven, den digitale borger, det offentlige og erhvervslivet.

Højere hastigheder

Som nogle husker lovede vi sidste år at vores udestående fra den sidste strategiperiode omkring internethastigheden, var noget der ikke ville gå i glemmebogen. I efteråret igangsatte vi så arbejdet med den videre teknologiske udvikling af hele vores access-netværk. Det er den del af vores infrastruktur som kobler kundens hjem sammen med søkablerne og radiokæderne. Denne del af infrastrukturen skal opgraderes, for det gamle ledningsnetværk kan ikke levere de hastigheder, som kunderne efterspørger. I sidste strategiperiode lagde vi fundamentet for denne opgradering med vores 4G netværk i hele Grønland. Så vi har et godt grundlag for at levere på internethastigheden inden for de kommende år.

Sikkerhed

Sikkerhed spiller som nævnt en fortsat større og større rolle i vores hverdag. Det måtte vi også sande i juni måned, hvor Tusass blev ramt af et cyberangreb på vores erhvervstelefoner.

Vi håndterede situationen umiddelbart med vores samarbejdspartnere, men hændelsen endte med at koste Tusass 0,5 mio. kr. Ingen Tusasskunder blev påvirket af angrebet.

Angrebet skete i en ældre del af vores infrastruktur, og rettidig omhu betød at vi allerede på angrebstidspunktet var i færd med at skifte til en ny, mere sikker og også mere brugervenlig platform. Men angrebet understreger vigtigheden af vores fokus på, at få lukket ældre legacyteknologi, som er fra en tid, hvor cybersikkerhed slet ikke var et ord. Derfor vil vores kunder i de kommende år opleve, at vi lukker for produkter baseret på gammel teknologi, og erstatter disse med nye. Men som det forhåbentlig klart vil fremgå, er produkterne dels bedre, og dels er de baseret på en langt mere sikker infrastruktur, som er bygget med både cybersikkerhed og persondatasikkerhed for øje.

Bæredygtighed

Dedikerede og kreative medarbejdere har gennem de sidste år testet mange forskellige energiløsninger på vores mange telesites. Vi har primært arbejdet med vindeenergi og solenergi, og jeg er stolt over, at vi i 2021 etablerede det første rigtigt grønne site, hvor energiforsyningen primært kommer fra vindmøller og solceller. Fossilt brændstof er nu kun backup-løsningen, og ikke den primære energikilde.

Det er både økonomiske fornuftigt for Tusass og det er ansvarligt for klimaet og miljøet. Sitet er kun det første i denne strategiperiode, og jeg glæder mig til at se, hvor meget vi kan udvide konceptet de næste tre år til nogle af de andre knap 50 øde telesites, som vi driver.

Vores energiindsats er beskrevet i vores bæredygtighedsrapport, hvor du blandt meget andet også kan læse om udbredelsen af Coding Class samt vores samarbejde med Ilinniarfissuaq om teknologiforståelse som et fag på lærerseminaret.

COVID-19

Selvom vi alle er trætte af Corona, må vi erkende at COVID-19 også påvirkede Tusass i 2021, om end i mindre omfang. Rejseaktiviteten har været udfordret, leverancer til nogle af vores store investeringer lige så, og vi har måttet tilpasse os med mere onlineaktivitet. Men med en utroligt dedikeret indsats må jeg konstatere at vores direktion endnu engang har formået at lede selskabet godt igennem udfordringerne, og de mål, vi satte os for i starten af året, er nået. Det kan man kun have respekt for, og jeg er meget stolt af alle de gode medarbejdere i Tusass, som jeg gerne vil sende en stor tak for arbejdet i 2021.

Alle skal på

Selvom mængden af aktiviteter kan give lidt åndenød, er vi kun lige startet på strategien mod 2024. Og i 2022 sætter vi fart på indsatsen om at sikre at alle i Grønland som ønsker det, skal have mulighed for at komme med på den digitale rejse. Vi skal simpelthen sikre at alle kommer på!

Vores privatkunder må ikke de kommende år forvente prisreduktioner i samme omfang, som vi oplevede det i sidste strategiperiode, da fokus og ressourcer skal bruges på at sikre højere hastigheder og en endnu bedre sikkerhed. Men vi vil fortsat arbejde på løsninger som får de sidste 20% med på nettet.

Alt dette danner grundlaget for fremtidens produkter og priser.

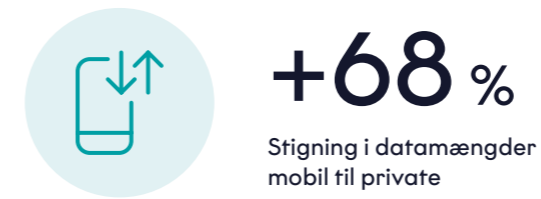
Stine Bosse

Bestyrelsesformand

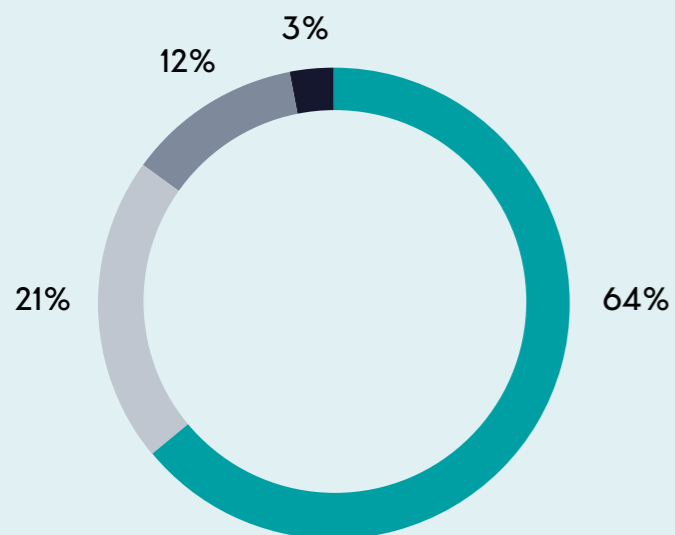
Highlights fra 2021

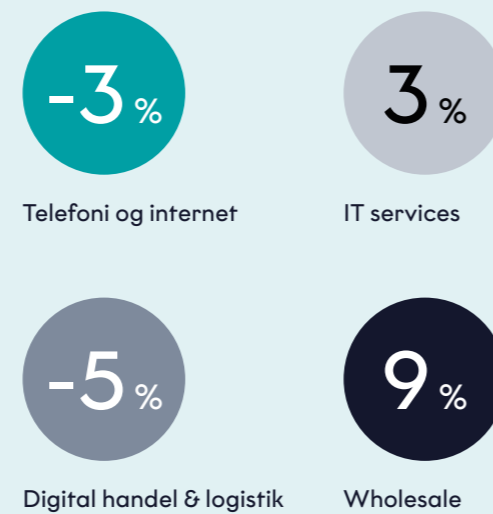
Tele forretningen

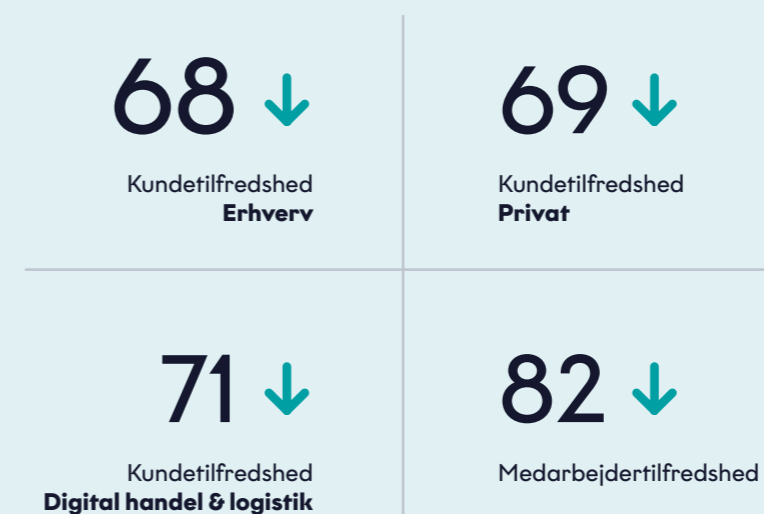
Fordeling af omsætning på forretningsområder i %

Vækst i omsætning

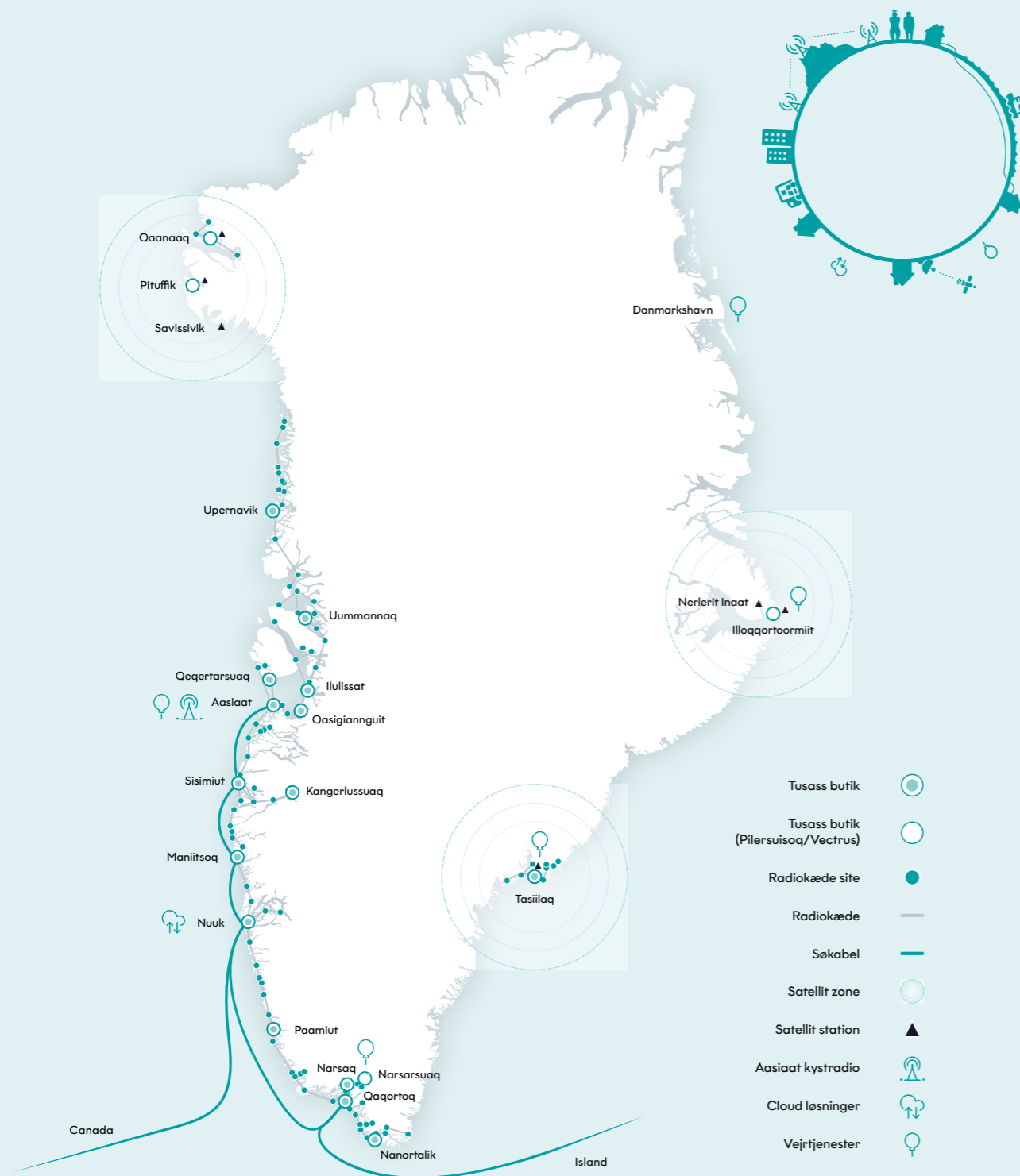
Kunde- og medarbejdertilfredshed

Digital handel & logistik forretningen

Forretningsmodel

Kerneressourcer

Medarbejdere

Vores medarbejdere sikrer at der leveres ydelser og services på tværs af alle forretningsområder, og vi tilstræber at tilbyde rette kompetenceudviklingsmuligheder til alle.

Finansielle ressourcer:

Vi finansierer så vidt muligt vores investeringer gennem cash flowet fra vores drift og sekundært låntagning.

Kunder og ejer:

Vores kunder og ejere er grundlaget for forretningen, og vi tager vores relationer med begge alvorligt.

Samfundsengagement

Vi investerer i løsninger, som sikrer den digitale udvikling også i dele af landet, hvor det kommercielle grundlag er begrænset.

Investeringer

Infrastruktur

- Området sikrer telefoni- og internetforbindelser til hele Grønland, og har forsyningssikkerhed som det vigtigste fokus.
- Der bygges og udbygges løbende infrastruktur, som sikrer forbindelser, der kan levere nutidige og relevante produkter til kunderne.

5.404 km

sø kabel

1.710 km

radiokæde på 67 sites

2

satellitaftaler

98,3 mio.

kr i investeringer i 2021

Omsætning

Telefoni og internet

64 % af omsætningen

- Området leverer telefoni og internet produkter til både private og erhvervs-kunder.
- Der udvikles kontinuerligt nye produkter som sikrer kunderne mulighed for at være en del af den digitale udvikling i Grønland og resten af verden.

8 %

vækst i antal private internetkunder i 2021

68 %

vækst i datamængder til private internetkunder i 2021

68.711

mobilkunder

IT services og andre ydelser

21 % af omsætningen

- Erhvervsforretningen tilbyder tidssvarende IT-løsninger til kunder i hele Grønland, som giver virksomhederne mulighed for at fokusere på deres kerneforretning.
- Som leverandør af nød og sikkerhedsberedskabet i Grønland, bidrager Tusass til sikring af sikkerhed til søs.
- Levering af services til luftfart- og vejrtjenesterne bidrager til en solid trafikal infrastruktur i Grønland.

24/7

365 dages bemanning på Aasiaat Kystradio.

18.250

vejrballoner opsent til flytrafik og vejrtjeneste om året

86 %

vækst i erhvervstelefont i 2021

Digital handel & logistik

12 % af omsætningen

- Med enekoncession på breve i Grønland sikrer postforretningen en sikker forsyning af post til hele landet
- Der tilbydes leverings sikre pakkeløsninger til hele Grønland, som muliggør international handel til både private og erhvervs-kunder.

15

Tusass butikker i Grønland med personlig betjening

62 tons

breve og et fald på 6 % i 2021

152.000

pakker og en stigning på 16 % i 2021

Wholesale

3 % af omsætningen

- Wholesale giver borgerne i Grønland mulighed for at vælge konkurrenter til levering af internetforbindelser.
- Området udvikler produkter til internetudbydere, således, at også disse kan tilbyde nutidige produkter, til deres kunder.

63 %

stigning i international trafik til engroskunder i 2021

Strategi og performance

Tusass strategi og performance

Tusass mod 2024 bygger på de samme grundlæggende tanker som den foregående strategi. Målet er at skabe en national sammenhængskraft med fokus på digitalisering som en pålidelig leverandør af såvel telekommunikations- som logistikydelse.

For at sikre dette, drives Tusass med et stort fokus på særligt sikkerhed, forenkling og bæredygtighed. De tre fokusområder understøtter hinanden. Forenkler vi produkterne og systemerne, er de langt lettere at gøre sikre, og både investeringer og processer bliver transparente og bæredygtige på den lange sigt.

De bedste kundeoplevelser

Drivkraften har også i 2021 været de bedste kundeoplevelser. I december måned lanceredes flatrate internet til privatkunder i Itoqqortoormiit således, at kunderne her nu også kan få et fornuftigt flatrate internet til en fast månedlig pris.

78%

Andel af al omsætning på mobil og data via Tusass.gl / Andelen udgjorde 51% i 2020

På logistikområdet, er der opstillet nye mere dynamiske postbokse i Qeqertarsuaq og Nuuk. Konceptet er starten på en mere fleksibel løsning, der skal gøre det muligt for kunderne at få direkte besked med det samme, når der er ny post og efterfølgende hente brevet eller pakken når det passer dem. Indtil videre står anlægget i Tusass butikken, men så snart konceptet er testet af, skal det placeres et sted, hvor der er adgang i et større tidsrum, og udbredes til de øvrige byer på kysten.

D. 10. december lancerede erhvervsdivisionen produktet Tusass Flow. Tusass Flow er et IP-baseret erhvervstelefoniproduct, som kobler kundens telefoni, onlinemøder og kalender i en sikker og praktisk løsning. COVID-19 har accelereret behovet for at tænke i digitale platforme og løsninger i arbejdslivet, og det understøtter Tusass Flow.

Børneabonnementet som blev introduceret i december 2020, har gennem hele 2021 oplevet en stigende tilslutning. Det at tilbyde forældre mulighed for at give deres børn trygheden i at have en mobil, og en begrænset mængde data for en lav fast pris, har vist sig at være en enorm succes.

65%

af alle børn mellem 6 og 17 år har et børneabonnement hos Tusass

Stærke netværk

En stor del af kundeoplevelsen ligger i datahastighederne. I 2021 har det været satellitbyerne på østkysten der har fået produkter med højere hastigheder.

I søkabelbyerne har vi som strategien foreskriver, igangsat det forberedende arbejde med at opgradere vores accessnetværk. Dette skal muliggøre internetprodukter med hastigheder som er langt højere end dem vi kender i dag. Det gamle kobbernetværk, som Tusass i dag hovedsageligt leverer bredbånd over mange steder i landet, kan ikke give kunden de hastigheder som efterspørges. I slutningen af året startede arbejdet derfor med at klargøre Narsaq som en testby, og det forventes at kunder i byen i løbet af første halvår 2022 kan inviteres til at teste et premium flatrateprodukt.

Når det kommer til kapacitet til radiokædebyerne, er Tusass altid i en kamp med tiden. Hver eneste opgradering af radiokæderne bliver modtaget af kunderne i form af et stigende forbrug, og i 2021 er særligt forsyningen til Ilulissat og Narsaq blevet udvidet. Det er dyre investeringer, som ikke medfører en øget omsætning, da produkterne allerede primært er flatrate-baserede, men de er nødvendige for at sikre den digitale udvikling i samfundet, både for privat- og erhvervs-kunderne samt uddannelses- og sundhedssektorerne.

I sommeren igangsattes prelimære søkabelundersøgelser i Diskobugten, for at Tusass i løbet af 2022 kan vurdere mulighederne for både udvidelser og redundans. Der er ingen tvivl om, at såfremt det er muligt at udvide søkabelsystemet på økonomisk forsvarlig vis, vil dette være en fordel for både kunderne og Tusass, da både kapaciteten og redundansen på den måde er sikret mange år ud i fremtiden, og behovet for hyppige og dyre radiokædeopgraderinger reduceres.

Sikkerhed

I Tusass Erhverv har fokus i 2021 i høj grad været på sikkerhed. Tusass Flow, som lanceredes i december, er netop en mere brugervenlig og sikker platform for erhvervstelefoni end sin forgænger. Endvidere er der i løbet af året lagt mange ressourcer i at strukturere arbejdet efter de standarder, som muliggør en ISAE 3402 erklæring til særligt hostingkunderne. Denne erklæring er en ekstern vurdering af Tusass sikkerhedsgovernance, og er et kriterie for flere og flere kunder, når de vælger IT-leverandør.

Et andet område, hvor Tusass har lagt mange ressourcer i 2021, er selskabets logmanagement, og overvågning af forretningskritiske systemer og brugere. Dette gælder såvel interne systemer, som de løsninger der sælges gennem Tusass Erhverv. Arbejdet er omfattende og fortsætter i de kommende år.

Nye processer for systemudvikling systematiserer indsatsen for at sikre såvel security by design som privacy by design. Disse processer sætter desuden fokus på legacy systemer, som er fra en anden tid, og som må udfases for at sikre de rigtige sikkerhedsniveauer i så samfundskritisk en virksomhed som Tusass. Det gælder blandt andet den platform der leverer fastnettelefoni, og mange kunder har i 2021 modtaget

indledende information om at vi i 2022 forventer at lukke alle produkter som leveres over denne platform. Kunderne får til gengæld mulighed for at vælge mellem mere tidssvarende og sikre produkter i vores øvrige produktportefølje.

En effektiv virksomhed

Det fokus på forenkling og optimering som har kendetegnet Tusass de sidste mange år, er lige så nærværende i 2021. Implementeringen af et nyt system, som samler kundeoverblikket fra de mange platforme vi servicerer kunderne ud fra, betyder at vi hurtigere kan sikre kunden den bedste service. Desuden er systemet forudsætningen for at sikre den fortsatte forenkling af særligt de systemer som anvendes til telefoni og internetprodukterne. Enklere systemer, betyder enklere processer og deraf en mere effektiv virksomhed, som kan drives for færre omkostninger.

Et aktiv for samfundet

2021 har stået både i klimaets og uddannelsens navn. Etableringen af Oqummiq, som første grønne site er startskuddet på et klima og energifokus med både økonomisk og samfundsmæssigt potentiale.

Coding Class indsatsen er også fortsat også i 2021, og 11 klasser har i 2021 stiftet bekendsskab med kodningens verden. Sideløbende med dette har Tusass i samarbejde med Ilinniarfissuaq etableret et fag som hedder teknologiforståelse, som alle lærerstuderende tilbydes. Alt dette for at sikre at selskabet også i fremtiden kan tiltrække dygtige lokale medarbejdere.

Alle CSR- og bæredygtighedstiltag er beskrevet i Tusass CSR-rapportering. En gang om året skal Tusass rapportere sin bæredygtighedsindsats og fremdrift overfor UN Global Compact. Rapporten kan hentes på vores hjemmeside: tusass.gl/da/organisation/rapporter/

Medarbejdere

Det gennemsnitlige antal medarbejdere i 2021 var 369, mod 372 i 2020. Tusass har fortsat fokus på at vurdere hver eneste position, når en medarbejder fratræder, og vurderer således løbende om effektiviseringer og forenklinger betyder at vakante stillinger kan nedlægges, fordi arbejdet er automatiseret eller på anden måde gjort mindre ressourcekrævende.

Selvom der er et stort fokus på forenkling og optimering er medarbejdertilfredsheden vigtig. Kompetente og tilfredse medarbejdere er forudsætningen for enhver forretnings succes, også for Tusass. Medarbejdertilfredsheden i Tusass er 82 i 2021 (målt januar 2022) mod 84 i 2020.

82 er en høj medarbejdertilfredshed og ligger i toppen af sammenlignelige selskaber i både Grønland og Danmark. Faldet formodes delvist at skyldes, at Tusass i 2021 har igangsat en ny strategiperiode, hvilket altid medfører forandringer og spørgsmål til afklaring blandt medarbejderne. Det er et mål for Tusass at fastholde medarbejdertilfredsheden over 80 gennem hele strategiperioden.

Økonomisk udvikling

Den økonomiske udvikling i 2021

Resultatudvikling

Årets resultat efter skat er 40,4 mio. kr. lavere end i 2020, og blev på 82,3 mio. kr. mod et resultat efter skat på 122,7 mio. kr. i 2020.

Resultatet i 2021 er særligt negativt påvirket af en hensættelse på 19,0 mio. kr. til reparation af en fejl, opdaget på søkablet i oktober måned. Ses der bort fra denne hensættelse er resultatet 21,4 mio. kr. lavere end i 2020.

Resultat før skat i 2021 udgør således 112,0 mio. kr. hvilket er 55,0 mio. kr. lavere end i 2020, hvor resultat før skat udgjorde 167,0 mio. kr. Resultatet anses for meget tilfredsstillende.

Omsætningsudvikling

Nettoomsætningen er i 2021 faldet med 16,1 mio. kr. til 786,1 mio. kr.

Udviklingen i nettoomsætningen fra 2020 til 2021 er blandt andet sket på følgende områder:

- Et fald i fastnet og ISDN-omsætningen
- Lavere omsætning på de gamle regningsbaserede mobilprodukter, da kunderne migrerer over i de nye forudbetalte Tusass mobilabonnementer.

- Et fald i omsætningen på Tusass mobilprodukterne, blandt andet som følge af en fordobling af antallet af billige børneabonnementer.
- Et stort fald i omsætningen på særligt indenlandsk brevporto.
- Stigende hostingomsætning i vores erhvervsforretning.
- Stigende engrossalg i wholesaleforretningen

Omkostningsudvikling

I 2021 er driftsudgifterne øget med 34,4 mio. kr. og udgør 548,4 mio. kr.

Omkostningsniveauet er blandt andet påvirket af følgende forhold:

- en hensættelse på 19,0 mio. kr. til reparation af en strømfejl på søkablet. Reparationen er rykket til sommermånederne hvor vejrforholdene tillader en langt hurtigere og billigere reparation.
- 2,8 mio. kr. i øgede omkostninger til leje af helikopter og anden transport i forbindelse med vedligehold og reparationer.

- En reduceret lejeomkostning på 9,8 mio. kr. til satellitleje, som følge af de nyligt indgåede satellitaftaler.
- Øgede salgs- og administrationsomkostninger, hvoraf ca. 4 mio. kr. kan henføres til efterårets rebranding af selskabet, 1,2 mio. kr. til øgede advokathonorarer ifm. blandt andet søkabelbruddene i 2019 samt 1,9 mio. kr. til højere licensomkostninger.
- Personaleomkostningerne er negativt påvirket med 7,0 mio. kr.. Dette skyldes primært reguleringer fra tidligere år.

Balanceudvikling

Egenkapitalen er pr. 31. december 2021 opgjort til 1.198,3 mio. kr. Der er i 2021 udbetalt 112,6 mio. kr. i udbytte til Grønlands Selvstyre for regnskabsåret 2020.

Soliditetsgraden er steget fra 77,4% i 2020 til 79,1% i 2021.

Investeringerne er med 98,3 mio. kr. 18,4 mio. kr. lavere i forhold til 2020.

Den rentebærende nettogæld er -87,2 mio. kr. og dermed faldet med 44,4 mio. kr. ift 2020, hvilket betyder, at pengestrømme fra driften og nedbringelse af likvide midler har finansieret både investeringerne og udbyttebetalingerne i 2020. Den langsigtede gæld (inklusive kortfristet andel) er ligeledes faldet fra 14,5 mio. kr. i 2020 til 13,8 mio. kr. ved udgangen af året.

Den høje grad af selvfinansiering forventes dog ikke at fortsætte strategiperioden ud. Med eksisterende investeringsplaner og udbytteforventninger, vil der i kommende år være behov for ekstern finansiering i et vist omfang, hvilket dog kun vurderes hensigtsmæssigt med den nuværende soliditetsgrad på næsten 80%.

Forretningsområder

Vores forretningsområder

Selvom Tusass oftest associeres med internet og mobiltelefoni, er forretningsområderne mange. Telefoni- og internetforretningen udgør med 64% af omsætningen den største del af virksomhedens virke, og det andet største område; IT services og andre ydelser udgør 21% af omsætningen. Post og logistik udgør trods faldende brevmængder 12% af omsætningen, og endelig udgør wholesaleområdet med engrossalg af internet 3% af selskabets omsætning.

Telefoni og internet

Mens 2020 særligt stod i prisfaldenes tegn har 2021 budt på en større differentiering mellem privat og erhvervsprodukterne, særligt på internetområdet.

Privatmarkedet

Udviklingen i privatprodukterne foregår nu udelukkende i Tusass online-universet, mens de gamle regningsbaserede produkter forventes at blive helt udfaset inden for den nærmeste fremtid. Dette gælder både på internet- og mobilområdet.

Mobil

Antallet af mobilabonnenter i Tusass universet udgør mere end 56.000 aktive abonnenter. Der findes således ikke mange borgere i Grønland som ikke har et mobilabonnement i dag. Der findes i dag reelt ca 300 privatkunder som kun har et fastnetabonnement i hjemmet uden også at have en mobil.

Konverteringen fra Tusass taletid og regningsbaserede produkter til Tusass mobilabonnenter er fortsat igennem året. Antallet af Tusass mobilabonnenter er vokset med 11%. Fra at udgøre 49% af privatabonnenterne, udgør de nu 55%, mens andelen af de gamle regningsbaserede abonnenter er faldet fra 9% til 7%, og taletidskunderne udgør nu 38% af privatkunderne.

Antallet af regningsbaserede abonnenter er faldet med 25%, og er nu på så lavt et niveau, at det forventes at produkttypen udfases helt i løbet af de kommende få år.

Børneabonnementet, som blev introduceret i december 2020 har igennem hele 2021 oplevet en stigende tilgang af kunder, og er en af de væsentligste årsager til stigningen i andelen af Tusass mobilabonnenter. Så mange, at 65% af alle børn og unge mellem 6 og 17 år nu har et Tusass børneabonnement med fri tale og SMS samt 1 gb data.

Datamængderne på mobil stiger fortsat fra år til år, og er steget med 68% i 2021 ift sidste år, hvor stigningen var 78%. Sammenligningstallet til sidste år er justeret en smule, da der her kun medtages mobildata på privatkunders abonnenter.

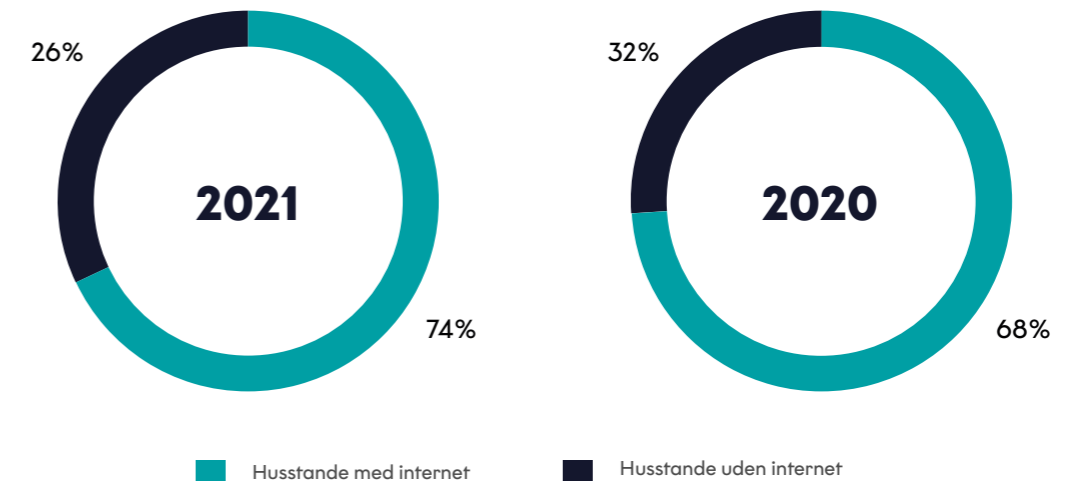
68%

stigning i mobildata til private på 68% ift 2020 hvor stigningen var 78%.

"Tusass i udlandet" servicen har igen i 2021 været påvirket af COVID-19, men der er dog en mindre stigning. Omkostningerne til roaming når Tusass abonnenter anvender deres mobil i udlandet er reduceret således steget med ca 0,7 mio kr. til ca. 2,1 mio. kr.

Udvikling i internetpenetration i Grønland fra 2020-2021

Internet

I 2021 blev flatrate introduceret i Ittoqqortoormiit som den anden satellitby. Kunderne i byen kan nu ligesom i Tasiilaq købe flatrateprodukter til samme priser som i resten af Grønland, men med tilpassede hastigheder.

Lanceringen har været medvirkende til at antallet af internetforbindelser til privatkunder er steget med 8,3% i løbet af 2021, i Ittoqqortoormiit alene er antallet steget med imponerende 360,0%. Tusass flatrate internet udgør samtidig 97,4% af alle internetforbindelser til privatkunder ved udgangen af året.

8%

antal internetkunder er steget med 8% / stigningen var 9% i 2020

Stigningen i antallet af kunder betyder også at omsætningen er steget med 1% i 2021 i forhold til året før.

Den store udvikling i produkterne gennem de seneste år, har medført en kraftigt stigende internetpenetration i Grønland.

Således er internetpenetrationen (andelen af husstande med fast internet) steget fra 68% til 74% bare siden sidste år. Dertil kommer en mindre andel privatkunder på mellem 4-7% af husholdningerne, som har internet hos en konkurrent. Det betyder at vi nu nærmer os en penetration på niveau med mange europæiske lande. Det strategiske mål om at sikre at andelen af borgere med internet i hjemmet er på europæisk niveau inden for denne strategiperiode er således klart inden for rækkevidde.

Kundetilfredshed

Kundetilfredsheden på privatområdet er i 2021 faldet til 68 fra 69 i 2020. Faldet tilskrives dels

at der i 2021 ikke i modsætning til de seneste år har været gennemført store prisreduktioner eller produktforbedringer. Dels tilskrives det nogle kvalitetsudfordringer som særligt kunder i Nuuk og på Østkysten har oplevet i slutningen af året. Dette er et område der har stort fokus allerede i starten af 2022.

Erhvervsmarkedet

Erhvervsmarkedet serviceres med produkter som er særligt tilpasset virksomhedernes behov for enkle og sikre produkter med en høj grad af økonomisk forudsigelighed. Derfor omlægges flere og flere produkter til fastpris-services, hvor kunderne ved hvad der skal både budgetteres og betales, og dermed ikke oplever ubehagelige overraskelser.

Mobil

Tusass Erhverv mobilprodukterne oplever fortsat en god tilgang, og i 2021 er antallet af abonnemeter steget med 10 %. Stigningen i andelen af mobilabonnementer til erhvervs-kunderne, som udgøres af Tusass Erhverv mobilabonnement er 6 % og de udgør i dag 69 % af alle erhvervsabonnementer.

69%

Tusass Erhverv mobilabonnement udgør 69% af erhvervsabonnementer (i 2020 var andelen 65%)

Internet

Konceptet med fastprisaftaler til virksomhedens største erhvervs-kunder er fortsat det bærende element i erhvervsforretningen, og området

udgør 62 % af den samlede omsætning på internet til erhvervs-kunder mod 55 % i 2020.

Erhvervs-kundernes internetprodukter udvikles hele tiden, og i 2021 er produktet til de store kunder forædlet med en række redundanstiltag der betyder at mobilnetværket tages i brug som reservekapacitet, såfremt der skulle opstå udfordringer med det ledningsbaserede netværk.

Kundetilfredshed

Kundetilfredsheden på erhvervsområdet er faldet fra 72 i 2020 til 68 i 2021. Dette dækker over store forskelle i kundegrupperne. Mens nogle kundegrupper er mere tilfredse end nogensinde før, er der andre segmenter, hvor tilfredsheden er faldet.

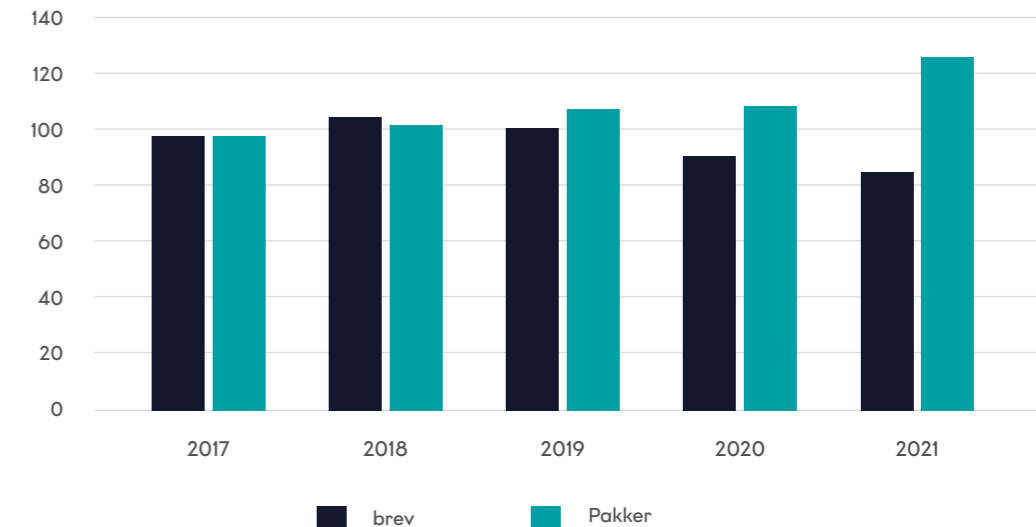
Kundesegmenterne med en stigende utilfredshed er identificeret, og der er planlagt tiltag til at sikre netop disse kunders tilfredshed fremadrettet. Tusass tager kundernes tilbagemeldinger alvorligt, og fokuserer på kundesegmenternes forskellige behov for både services og support.

Fastnettelefoni

I 2021 faldt antallet af fastnet abonnenter igen med hele 29 %, og der er nu under 3800 abonnemeter tilbage. Omsætningen er tilsvarende faldet med 3,9 mio. kr. En del af omsætningen skal dog findes på mobilområdet, hvor kunderne har valgt at skifte det volumentakserede fastnet-produkt ud med et mobilprodukt til en fast pris uanset antallet af taleminutter.

Kunderne er blevet varskoet om, at produktet udfases helt i 2022, og de kunder som ønsker hjælp til at komme over på mobilprodukterne, får naturligvis den nødvendige assistance.

Udvikling i brev- og pakkemængderne = indeks 100

Digital handel og logistik

Indførslen af offentlig digital post i 2021 har haft en mærkbar negativ effekt på særligt de indenlandske brev-mængder, hvilket dog har været forventet.

Faldet ift 2020 har været på 6 % og over de sidste fem år udgør faldet 13 %. Faldet er forventet, og er en naturlig konsekvens af den øgede digitalisering, og det forventes at faldet i de kommende år accelererer, efterhånden som flere af de offentlige institutioner og selskaber tilslutter sig de digitale løsninger.

Det store fokus på at stimulere pakkemarkedet, betyder, at pakkemængderne i 2021 er steget med 16 %. Arbejdet med at sikre, at de internationale logistikselskaber vælger Tusass som last-mile leverandør er intensiveret i årets sidste måneder, og der er igangsat et større analyse-arbejde for at reducere barriererne for e-handel i det hele taget.

Kundetilfredshed

Kundetilfredsheden i posten er faldet til 71 i 2021 fra 74 i 2020. Området har i 2021 igangsat en større transformation fra en traditionel brevforretning til en handels- og logistikvirksomhed. Denne transformation har i sin opstart betydet at fokus har været på planlægning og udvikling, hvilket kan medføre en oplevelse af mindre fokus på kunden. Dette arbejde forventes dog at medføre at kunderne, når transformationen er gennemført, oplever en forretning som er digitaliseret, enkel og fokuserer på kundens behov for hurtig og sikker handel og logistik både i Grønland og med omverden.

"Aallertarfik"

Tusass har nu fået opsat nye hvide dynamiske afhentningsbokse i Nuuk, Aasiaat og Qeqertarsuaq.

Qeqertarsuaq fik deres bokse i sommeren 2021, hvor de nu har stået i 6 måneder. På de

6 måneder, har man udleveret omkring 19.000 breve og pakker via boksene. Kunderne har taget rigtig godt imod boksene og er glade for at få en notifikation om der er en pakke eller et brev klar til udlevering, i stedet for at vente på at postbuddet kommer forbi med det, eller gå forgæves og tjekke en tom postboks.

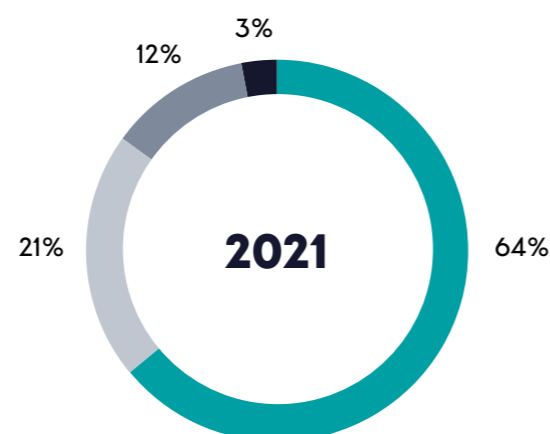
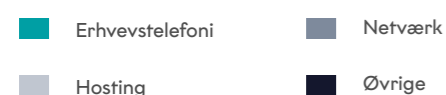
Aasiaat har haft boksene siden december 2021, hvor der er udleveret hvad der svarer til 2.600 breve og pakker. Kunderne har været rigtig glade for boksene, som under den midlertidige lukning af Tusass butikken under coronaudbruddet har været aktive og erstattet den daglige udlevering og postudbringning.

Nuuk har haft dynamiske bokse siden oktober 2021 og har stået for udlevering af ca. 11.000 store breve om småpakker. Kunderne har været rigtig glade for boksene og i sådan en grad, at der nu skal bestilles flere, da efterspørgslen er meget stor.

Implementeringen af "**Aallertarfik**" er en del af den digitale transformation som Tusass er i gang med, og skal være med til at gøre kundebe-
tjeningen bedre og hurtigere. Planen for 2022 er at udbrede boksene i større omfang i flere grønlandske byer, således de også får glæde af den nye måde at man nemt og hurtigt kan afhente pakker og breve.

Fordeling af omsætning på IT området i 2021

IT services og andre ydelser

Tusass har en bred forretning, som også dækker andet end telefoni, internet og postale ydelser. Samlet udgør dette område 21% af selskabets samlede omsætning i 2021.

IT services

Tusass erhvervsafdeling tilbyder udover telefoni og internet også andre IT-services til de store erhvervskunder i Grønland. Erhvervsforretningen fokuserer særligt på tre hovedområder, som sammen med telefoni og internetforbindelser giver kunderne et solidt grundlag for at kunne blive en del af digitaliseringen i Grønland:

- Hosting
- Erhvervstelefonti
- Netværkløsninger

I 2021 har fokus primært været på to områder.

- Udarbejdelsen af en ISAE3402 type 1 revisionserklæring, som dokumenterer over for vores kunder at vi følger best practices inden for sikkerhed, når det kommer til vores IT serviceleverancer inden for netværk og

hosting. Denne erklæring bliver en del af konkurrenceparameteret for forretningen i 2022.

- Implementering af Tusass Flow, som er et IP baseret erhvervstelefoniproduct, der kobler telefoni med platforme som Teams, og Outlook. Produktet er baseret på flatrate priser som vi kender det fra internet, og systemet er sikkerhedsmæssigt langt bedre beskyttet og overvåget mod fraud.

Alt dette bakker fortsat op om målsætningen om at blive erhvervskundens professionelle og trygge valg, når det kommer til IT.

Internationale kunder og services

Tusass har en afdeling, som leverer skræddersyede telekommunikationsydelser til både store indenlandske og udenlandske kunder, hvor opgaverne bl.a. er:

- Nød- og sikkerhedstjeneste for den Danske Stat
- Vejrtjeneste for DMI og ICAO
- Telekommunikation for Naviair

- Distribution af radio og TV for Grønlands Selvstyre.

I 2021 er VHF og mellembølgesendere på sites langs kysten opdateret til nyeste materiel, for Nød- og sikkerhedstjenesten for den danske stat.

Aftalen omkring distribution af radio og TV i Grønland med Grønlands Selvstyre blev ikke genforhandlet i 2020, og aftalen er forlænget endnu et år til udgangen af 2021.

Dette var sidste år den kan forlænges, og der er indgået en ny aftale omkring årsskiftet 2021/2022 gældende fra 1. januar 2022, som løber i 12 år og indeholder opgradering af DVB-T systemet til et nyt og mere tidssvarende.

Tusass varetager forsyningen af Danmarkshavn under serviceaftalen med DMI. Stationen forsynes med skib hvert andet år. 2021 var et forsyningsår, hvilket afspejler sig i omsætningen på området.

Wholesale

Der findes et mindre antal internetudbydere, som køber engrosforbindelser hos Tusass og videresælger dette i form af deres egne privat- og erhvervsprodukter.

Engrosforretningen sælger tre overordnede typer forbindelser til erhvervskunderne, som samlet giver mulighed for at levere internetprodukter til deres kunder, og udgør i 2020 ca 2,7% af omsætningen mod 2,5% i 2020.

- Global IP, som er kapacitet på søkablerne mellem Grønland og verden.

- National IP, som er kapacitet på Tusass netværk i Grønland

- BSA-forbindelser, som er forbindelsen fra netværket og ud til den enkelte kunde.

De private aktørers efterspørgsel efter kapacitet har i 2020 fulgt nogenlunde samme vækstrate som er set hos Tusass egne detailkunder. Omsætningen er steget med 3% fra 2020 til 2022 og udgør således 21,0 mio. kr.

Der er i 2021 udarbejdet priser på forbindelser ud til kunden baseret på 4G teknologi, frem for almindelige ledningsbaserede forbindelser (BSA-forbindelser). Dette for at sikre konkurrenterne mulighed for at tilbyde internet på de lokationer, hvor Tusass udelukkende baserer internetleverancen på mobilnetværket.

Risici og sikkerhed

Risici og sikkerhed

Identifikation og mitigering af risici er en vigtig aktivitet i et teleselskab. I Tusass arbejdes der med risiko-styring på forretningsniveau og på projektniveau. Risici kan være af forretningsmæssig, operationel, sikkerhedsmæssig eller finansiell art. Væsentligheden af risici vurderes ud fra en kombination af risikoens mulige effekt og sandsynligheden for at de indtræffer. Bestyrelsen og udvalgene under bestyrelsen forholder sig løbende til risici, der påpeges gennem rapportering fra direktionen, revisionen eller andre relevante kilder.

Helt overordnet kan Tusass risikounivers deles op i følgende kategorier

De væsentligste risici og usikkerheder i Tusass inkluderer, men er ikke begrænset til nedenstående:

Strategiske risici	Operationelle risici	Finansielle risici	Compliance, IT- og informationsikkerhed
Strategiske risici vokser ud af manglende respons på ændringer i organisationens eksterne økonomiske, politiske og miljømæssige kontekst.	Operationelle risici som har betydning for forsyningsikkerheden i Grønland, hvad enten det er i driftssammenhænge eller anlægssammenhænge.	Finansielle risici relaterer sig til alle former for finans, herunder risikoen for, at organisationen ikke har nok likviditet til at overleve m.v.	Området dækker både lovgivning og overholdelse heraf, samt særligt risici relateret til cybersikkerhed, persondata m.m.

Strategiske risici

Strategiske risici forholder sig til forretningen. Det kan være konkurrencesituationen, ændringer i markedsvilkår, finanskriser, politik eller økonomiske konjunkturer, som påvirker Tusass økonomiske situation og forretning.

Faldende brevmængder

Strategiske risici

Beskrivelse

Med det offentlige indførelse af offentlig digital post, som Tusass i øvrigt kun bakker op om, har selskabet allerede i 2021 oplevet store fald i brevmængderne.

Det betyder at den forretningsmodel, der er bygget op på postområdet, står over for udfordringer i form af nye behov for logistikprocesser, samarbejdspartnere og systemer.

Pakkemarkedet er logistisk beslægtet med brevområdet, trods mindre procesforskelle. Den væsentligste forskel er, at breve er koncessioneret forretning, mens pakkemarkedet er fuldt liberaliseret og med mange aktører på markedet.

Potentiel konsekvens

Manglende evne til at omstille postforretningen til at være en primært pakkebeværet forretning kan betyde tab af samarbejdsaftaler og deraf mistet omsætning og markedsandele. Dette kan have negative konsekvenser for kunderne f. eks. i form af nedskalerede Tusass centre på kysten.

Mitigerende tiltag

I 2021 er profilen for hele forretningsområdet fokuseret mod handel og logistik, frem for breve.

Der er søges aktivt samarbejdspartnere inden for pakkemarkedet også uden for Danmark, som erstatning for de faldende brevmængder. Det har den positive sideeffekt at Grønland også åbnes mere op for e-handel internationalt.

Derudover er der med en ny ledelsesprofil sat fart på digitaliseringen af området, som gør Tusass til den mest attraktive last-mile operatør på et meget konkurrencepræget pakkemarked.

Teknologisk udvikling og legacy systemer

Strategiske risici

Beskrivelse

Tusass har fortsat mange services som er baseret på teknologi, der i størstedelen af verden er udgået. Dette gælder f.eks. de gamle telefoncentraler som fastnettelefonien og ISDN-forbindelserne kører på.

Reserveudrustning til systemerne og kompetencer til at vedligeholde disse er meget svære at finde i dag, og priserne høje.

Potentiel konsekvens

Fejl og nedbrud kan ikke repareres pga. manglende reservedele, hvilket kan medføre kritiske nedbrud af kundernes forbindelser. Endvidere er gammel teknologi dårligt beskyttet mod cyberangreb, og dyrt at sikre i dag.

Mitigerende tiltag

Der er i de kommende år et stort fokus på at lukke produkter og services på legacy platforme. Det gælder f.eks. fastnettelefoni.

Der er igangsat et projekt, som skal forstærke monitoreringen af dataflows i systemerne, således, at beskyttelsen mod cyberangreb og fraud øges.

Operationelle risici

Operationelle risici er af stor betydning for Tusass. Som ansvarlig for al teleinfrastruktur er forsynings-sikkerheden afgørende ikke bare for forretningen men for Grønland. Operationelle risici er relateret til hændelser, som kan påvirke infrastrukturen og tilgængeligheden og kvaliteten af Tusass services. Risici kan f.eks. medføre manglende effektivitet, nedbrud, faldende medarbejdertilfredshed, lav produkt-kvalitet m.m. En del risici er afledt af interne beslutninger og processer, mens andre er afhængige af eksterne faktorer. Andre er afhængige af eksterne faktorer.

Kabelbrud

Operationelle risici

Beskrivelse

Grønlands teleinfrastruktur er afhængig af to internationale søkabler fra henholdsvis Qaqortoq og Nuuk mod Island og Canada, samt langs grønlands vestkyst fra Qaqortoq i syd til Aasiaat i Nord. Det er vitalt for både Tusass og Grønland at disse søkabler beskyttes mod kabelbrud.

Potentiel konsekvens

Sker der brud et sted på disse kabler har det enorme konsekvenser for kunderne som ikke kan komme på internettet og for Tusass som ikke kan levere de produkter og services, som sikrer størstedelen af indtjeningen.

Dertil kommer omfattende omkostninger til reparation af brud. Et brug kan sjældent repareres for mindre end 15-20 mio. kr.

Mitigerende tiltag

Tusass har indgået en serviceaftale med en søkabelleve- randør om forbedret tilgængelighed af reparations-skib, såfremt et kabelbrud måtte opstå.

I samarbejde med fiskeribranchen har Tusass udarbejdet såvel kampagnemateriale som detaljerede søkort som viser søkablenes placering og vigtigheden af at passe på disse, når der fiskes i grønlandske farvande.

Endvidere overvåger Aasiaat radio skibstrafikken nær søkablerne.

Tusass har opstartet en analyse af mulighederne for yderligere redundans i søkabelsystemet.

Tiltrækning og fastholdelse af specialkompetencer

Operationelle risici

Beskrivelse

Tiltrækning af specialkompetencer inden for tech og IT er en global udfordring i øjeblikket. Det er særdeles vanskeligt at rekruttere medarbejdere med kompetencer inden for områder som IP-netværk, datamodellering, IT-udvikling m.v.

Potentiel konsekvens

Manglende kompetencer i forretningen kan medføre udfordringer i form af langsommere forretningsudvikling og længere fejlretningstider ved nedbrud.

Mitigerende tiltag

Højt specialiserede systemer understøttes af managed serviceaftaler med velrenommerede leverandører med fokus på både forsynings- og cybersikkerhed.

Tusass tilbyder aktivt unge fra Grønland under uddannelse i udlandet, mulighed for praktikforløb i selskabet, som grundlag for at sikre fremtidige kompetencer i selskabet. Tusass arbejder aktivt med rekruttering og fastholdelse i sin HR strategi

Finansielle risici

Finansielle risici kan opstå i forbindelse med f.eks. rente, og valutaudsving, ændringer i arbejdskapital, ved besvigelser og lignende. Området er generelt både godt dokumenteret og kontrolleret, og der gennemføres kontinuerlige afstemninger og kontroller som minimerer risikoen for både fejl og svindel begået af interne og eksterne aktører.

Rente- og valutaudsving

Finansielle risici

Beskrivelse

Tusass har en række forpligtelser i fremmed valuta, hovedsageligt USD og EUR. Særligt kursen på USD kan svinge, og dermed påvirke Tusass omkostninger.

Udsving i rentesatser kan påvirke selskabets finansielle omkostninger ved låneoptagelse, såfremt lånene er optaget ved variabel rente.

Potentiel konsekvens

Manglende sikring af valutakurser eller rentesatser, kan udsætte Tusass for stor volatilitet i de finansielle omkostninger, og på længere sigt have en påvirkning på selskabets resultat.

Mitigerende tiltag

Rente- og valutapolitikken opdateres årligt og skal sikre, at indtjeningen er robust over for de ofte uforudsigelige ændringer i valutakurser og rentesatser. Mindst 50% af låneporteføljen skal være fast forrentet (dvs. med en rente, der løber længere end et år).

Større, længerevarende aftaler, der er indgået i udenlandsk valuta (undtagen euro), kurssikres. Dog højst med en toårig horisont. Det gælder for eksempel satellitaftaler, der typisk indgås i USD.

Risici relateret til Compliance, IT- og informationssikkerhed

Som nationalt teleselskab er Tusass ryggraden i al telekommunikation i Grønland. Selskabet er i denne forbindelse bevidst om det øgede behov for solide sikkerhedsforanstaltninger. Risici relateret til Compliance, IT og informationssikkerhed er stigende både i omfang og konsekvenser.

Persondatahåndtering

Compliance, IT- og informationssikkerhedsrisici

Beskrivelse

Som nationalt tele- og postselskab håndterer Tusass væsentlige mængder persondata. Det er selskabets forpligtelse at beskytte disse data i henhold til al gældende lovgivning.

Potentiel konsekvens

Læk af persondata som følge af dårlig håndtering eller eksternt angreb kan have store konsekvenser for de kunder det går ud over. Derudover kan det påvirke Tusass omdømme og kundernes opfattelse af selskabet negativt med konsekvenser for væksten i kundetal, kundernes valg af leverandør, politikernes indstilling til selskabet og Tusass levedygtighed på sigt.

Derudover kan misligholdelse af persondata medføre lovmæssige indgreb overfor Tusass.

Mitigerende tiltag

Tusass har ansat medarbejdere udelukkende til at sikre compliance med relevant lovgivning.

Der er iværksat projekter til at sikre GDPR compliance i Tusass, således at selskabet kan overholde lovgivningen hvis og når denne implementeres i Grønland.

Cyberangreb

Compliance, IT- og informationssikkerhedsrisici

Beskrivelse

Det er fundamentalt for vores kunder, at Tusass services og produkter er af høj kvalitet og sikre. Ondsindede cyberangreb mod Tusass, kan have fatale konsekvenser for vores kunder, som ikke har andre alternativer, såfremt databaser eller manipulation påvirker deres forretning.

Potentiel konsekvens

Udover de forretningsmæssige konsekvenser som databaser eller -manipulation kan have for Tusass, og som kan resultere i betragtelige omkostninger, vil et cyberangreb også have ødelæggende konsekvenser for selskabets omdømme. Dette kan igen have konsekvenser for markedsandele på det grønlandske marked, mens internationale kunder må forventes at søge alternative løsninger.

Mitigerende tiltag

Tusass har en informationssikkerhedsafdeling, hvis opgave er at øge sikkerhedsniveauet i organisationen generelt. Tusass samarbejder endvidere med relevante myndigheder i forhold til styrkelse af sikkerhedsniveauet.

Løbende risikovurderinger og opdatering af business continuity planer er en væsentlig del af selskabets årshjul, og tages alvorligt af såvel ledelse som operationen.

Øvrigt

Selskabets øvrige forhold

Bestyrelsen

I 2021 blev to generalforsamlingsvalgte medlemmer udskiftet i bestyrelsen. Aviaja Karlshøj Knudsen samt Kim Søgaard Kristensen udtrådte af bestyrelsen, mens Eqaalunnguaq Kristiansen og Tukummeq Egede blev valgt ind på selskabets generalforsamling d. 18. maj.

Nærmere oplysning om de enkelte bestyrelsesmedlemmer, herunder deres særlige kompetencer, fremgår af note 20, samt af selskabets hjemmeside. Alle fem generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer anses for uafhængige.

Bestyrelsen har i 2021 holdt seks ordinære samt et ekstraordinært bestyrelsesmøde.

Bestyrelsens revisionsudvalg har i 2021 afholdt fire møder, mens der er holdt to møder i nominerings- og vederlagsudvalget samt fire møder i risiko- og sikkerhedsudvalget.

Bestyrelsen forholder sig løbende til anbefalingerne i "retningslinjer for god selskabsledelse i de selvstyrejede selskaber". På selskabets hjemmeside (tusass.gl/da/organisation/selskabet) er der i et særligt skema redegjort nærmere for selskabets status i 2021 i forholde til de opstillede retningslinjer.

Intern revision

Bestyrelsen overvejer årligt, efter indstilling fra revisionsudvalget, om der bør etableres intern revision. Det vurderes nuværende tidspunkt ikke relevant at etablere.

Regulatoriske forhold

Siden juli har andre operatører lovligt kunnet udbyde data og internettjenester via Tusass netværk. Der er på nuværende tidspunkt tre operatører som har aftale med Tusass Wholesale om at købe kapacitet til videresalg.

Finansielle forhold

Den langfristede gæld udgør ved udgangen af 2021 13,8 mio. kr. (inkl. Den kortfristede andel). Med udgangen af 2021 udløb den fem-årige kreditfacilitet, der blev etableret hos et bankkonsortium bestående af SEB, Nykredit samt GrønlandsBANKEN. Der er ved årets udgang igangsat et arbejde omkring finansiering af de kommende års investeringer med samme bankkonsortium, og denne facilitet er færdigetablet i februar 2022.

Kapitalstruktur og udbytte

Tusass har fortsat en meget høj soliditet, idet der, ved udgangen af 2021, er en soliditetsgrad på 79,1%. Samtidig er den nettorentebærende gæld fortsat negativ.

Selskabet har i 2021 udbetalt udbytte på 112,6 mio. kr, hvilket er sammensat af et aftalt ordinært udbytte på 87,6 mio. kr. samt et ekstraordinært udbytte på 25 mio. kr. foranlediget af de helt særlige omstændigheder relateret til COVID-19 i det grønlandske samfund.

Skatteforhold

Tusass beregner ikke at skulle betale selskabsskat for 2021. Årsagen til dette er de store investeringer

i mobilnetværk, transmissionskapacitet, satellitkapacitet m.m. som er foretaget i året. Disse investeringer giver selskabet skattemæssige afskrivninger som overstiger den skattemæssige indkomst. Desuden giver den høje udbyttedeklaration et væsentligt fradrag i den skattepligtige indkomst. Selskabet har i 2021 indbetalt 62,7 mio. kr. i grønlandsk A-skat.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke efter regnskabsårets afslutning indtruffet begivenheder, som i væsentlig grad påvirker bedømmelsen af selskabets økonomiske stilling.

Fremtiden

Sikkerhed, højere hastigheder og alle skal på

2021 var første år i Tusass strategi mod 2024. Året har i stor grad været et planlægningsår, hvor fundamentet for de kommende års investeringer og udvikling er lagt.

Højere hastigheder

Et af de områder, hvor Tusass er klar til at gennemføre investeringer allerede i 2022 er på access-området, hvor udvalgte byer bliver brugt til at test premium-produkter med højere hastigheder til privatkunderne allerede i første halvår.

Nogle steder kræver dette forbedringer i den grundlæggende infrastruktur på satellit og radiokædeforbindelserne, andre steder er der et stort fokus på at afhjælpe nogle af de flaskehalsproblemer der er i bynetværkene. Her oplever nogle kunder for svingende kvalitet i deres bredbåndsprodukter, som leveres over det gamle ledningsnet, selvom den grundlæggende infrastruktur med søkabel m.v. er på plads.

Sikkerhed

Med sommerens cyberangreb på IP-telefonien, og med nogle af de cyberangreb andre selskaber både i Grønland og resten af verden har oplevet, er sikkerhed et emne der fylder mere og mere på Tusass dagsorden.

Udskiftning af legacy-teknologi og systemer er en forudsætning for at skabe et netværk er der er så sikkert som muligt, og dermed sikre telefor-syningen til Grønland. Fokus er således fortsat på grundige risikovurderinger og prioritering af sikkerhedstiltag samt et meget grundigt niveau af security by design, når vi erstatter gamle systemer eller processer med nye og enklere af slagsen.

I 2022 vil arbejdet med et nyt hostingcenter også intensiveres. Det er væsentligt at der investeres i en løsning der er fremtidssikret, både i forhold til Tusass eget behov, men også i forhold til de grønlandske virksomheders behov for at opbevare data trygt og sikkert..

Alle skal på

Tusass har et klart formuleret mål i selskabets strategi om at sikre, at alle der ønsker adgang til internettet skal have det. Det er ikke nogen simpel opgave, og kræver fokus på flere områder samtidigt.

- produktporteføljen skal fortsat forenkles, så de produkter særligt privatkunderne tilbydes er simple, og kunden let kan identificere fordelene ved det enkelte produkt og vælge den rette løsning for dem. Her har Tusass en opgave med at sikre at produkterne er designet på en måde, så alle har mulighed for at købe disse.

- De gamle takstbaserede produkter, skal udfases og denne proces accelereres i 2022. Fastnetprodukterne og de regningsbaserede mobilabonnementer er alle baseret på en mere kompleks systemverden og i nogle tilfælde ældre teknologi, hvor minutter, SMS'er og megabytes tælles og takseres enkeltvis. Hvis Tusass skal have den fulde effekt af den forenklingdagsorden som selskabet har arbejdet ud fra de sidste 5 år, og sikre enklere, billigere og sikrere kernesystemer, skal denne type produkter transformeres over i den flatrate-verden som kunderne allerede har taget så godt imod.

Kunderne har gennem de seneste 5 år oplevet store prisreduktioner på både mobil og internet-produkterne. I de kommende år skal kunderne ikke i samme omfang forvente store prisfald, mens fokus er på øget sikkerhed og forenkling af kernesystemerne. Disse tiltag kræver store investeringer og et stort fokus fra både ledelse og medarbejdere. Tiltagene er ligeledes forudsætningen for at Tusass og i fremtiden kan tilbyde bedre og billigere produkter.

Forventet resultat 2022

Tiltag omkring sikkerhed, såvel fysisk sikkerhed som cybersikkerhed, er elementer i Tusass omkostningsstruktur der medfører en række større faste omkostninger. Men de er nødvendige for at Tusass kan sikre en forsvarlig udvikling i både infrastrukturen og sikkerheden.

Tusass forventer derfor et resultat i størrelsesordenen 100-110 mio. kr. før skat i 2022., hvilket er på niveau med 2021.

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2021 for Tusass A/S. Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsrapporten giver et retvisende billede af selskabets og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2021 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2021.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Nuuk, den 30. marts 2022

Direktion

Kristian Reinert Davidsen
Administrerende direktør

Bestyrelse

Stine Bosse
Formand

Inaluk Brandt
Næstformand

Ulrik Blidorf

Tukummeq Arnaq Egede

Egalunguaq Abel Kristiansen

Jørgen Rosbach

Emil Kleemann

Ole Zeeb Andersen

Den uafhængige revisors påtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2021 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2021 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Tusass A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2021, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet, samt pengestrømsopgørelse for koncernen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet. Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisoreres etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse

krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overens-

stemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens

og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Hellerup, d. 30. marts 2022

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Tue Stensgård Sørensen

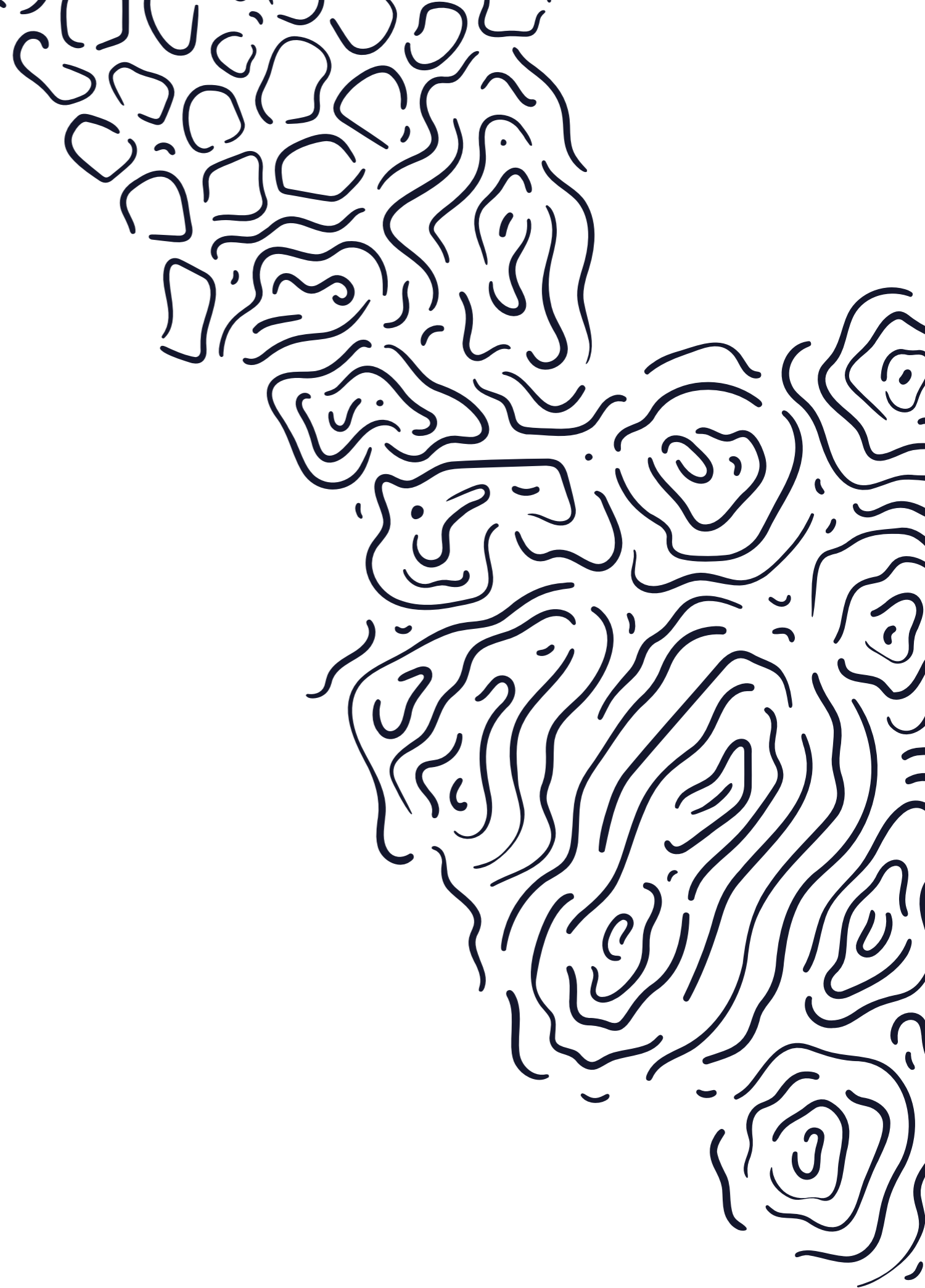
Statsautoriseret revisor

mne32200

Jess Kjær Mogensen

Statsautoriseret revisor

mne21360

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Årsrapporten for Tusass A/S er aflagt i overensstemmelse med den grønlandske årsregnskabslovs bestemmelser for regnskabsklasse D.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter og omkostninger med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen som finansielle indtægter eller finansielle omkostninger.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på henholdsvis afhændelses- og afviklingstidspunktet, inklusiv ikke afskrevet goodwill samt forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles ved første indregning i balancen til kostpris og efterfølgende til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter indregnes under henholdsvis andre tilgodehavender og anden gæld.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse,

indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige transaktioner, indregnes direkte på egenkapitalen. Når de sikrede transaktioner realiseres, indregnes de akkumulerede ændringer som en del af kostprisen for de pågældende regnskabsposter.

For afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder betingelserne for behandling som sikringsinstrumenter, indregnes ændringer i dagsværdi løbende i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Omsætningen omfatter værdien af årets leverede ydelser og varer med fradrag af prisnedslag, der er direkte forbundet med salget. Ydelser omfatter indtægter fra trafik og abonnemeter, samtrafik og roaming, udleje af faste kredsløb, nettjenester, tv-distribution samt oprettelses- og installationsindtægter. Varer omfatter kundeplaceret udstyr, mobiltelefoner mv.

De væsentligste indtægtskilder indregnes i resultatopgørelsen som følger:

- indtægter fra telefoni indregnes på det tidspunkt, hvor samtalen foretages
- salg af forudbetalte produkter, som for eksempel taletid, udskydes og indtægtsføres i takt med forbruget
- indtægter fra udleje af faste kredsløb indregnes over lejeperioden
- indtægter fra abonnemeter og forbrugsafhængige tjenester til fast pris indregnes over abonnementets løbetid
- indtægter vedrørende salg af udstyr indregnes på leveringstidspunktet. Indtægter vedrørende vedligeholdelse af udstyr indregnes over kontraktens løbetid
- indtægter vedrørende postaktiviteter indregnes ved salgstidspunktet

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i nettoomsætningen i takt med, at produktionen udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af det i regnskabsåret udførte arbejde (produktionsmetoden).

Anlægsproduktion

Produktion af anlæg til egne formål svarer til de medgåede omkostninger, som er udgiftsført under de respektive omkostningsposter.

Værdien af anlægsproduktionen opgøres og består af de direkte medgåede omkostninger til løn inklusiv IPO-tillæg, hvorimod ydelser leveret af underleverandører ikke indregnes, men aktiveres direkte.

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger omfatter indtægter og omkostninger af sekundær karakter i forhold til selskabets hovedaktiviteter, herunder fortjeneste og tab ved afhændelse af immaterielle såvel som materielle anlægsaktiver, der opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer mv.

Under andre eksterne omkostninger indregnes

fillige omkostninger vedrørende udviklingsprojekter, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen. Endvidere indregnes hensættelser til tab på igangværende arbejder for fremmed regning.

Finansielle poster

Finansielle poster omfatter renteindtægter og renteudgifter, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende tilgodehavender, gældsforpligtelser og transaktioner i fremmed valuta mv.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Der er i Grønland skattemæssigt fradrag for udbytte. Den skattemæssige værdi af det i årsregnskabet afsatte udbytte posteres derfor i overensstemmelse med ovenstående direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst.

Udskudt skat indregnes og måles efter den balanceorienterede gælds metode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi,

hvertil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver måles til anskaffelsespris/kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger.

IT-software afskrives lineært over en brugstid på 2-5 år.

Immaterielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	10-50 år
Teleanlæg og maskiner	3-10 år
Søkabel	25 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-7 år

For beboelsesbygninger er indsat en skønnet scrapværdi.

Software, der er integreret med centraludstyr og lign., aktiveres og afskrives over samme periode som de underliggende aktiver.

Beholdninger af materiel til anlægsproduktion værdiansættes til den laveste værdi af det vejede gennemsnit af anskaffelsesprisen og nettorealiseringsværdien.

Aktiver med en kostpris under 50 t.kr. pr. enhed udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Scrapværdier revurderes årligt.

Kapitalandel i dattervirksomhed og associeret virksomhed

Kapitalandele i dattervirksomhed og associeret virksomhed indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes opgjorte regnskabsmæssige indre værdi, jf. beskrivelsen ovenfor under koncernregnskab, med tillæg eller fradrag af uafskrevet positiv henholdsvis negativ goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

I resultatopgørelsen indregnes moderselskabets andel af virksomhedernes resultat efter eliminering af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomhed og associeret virksomhed overføres til reserve for nettoopskrivning af kapitalandele i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer omfatter unoterede aktier, der måles til kostpris.

Varebeholdninger

Posten består af varebeholdning af handelsvarer og måles til det vejede gennemsnit af anskaffelsespris eller nettorealisationseværdi, hvis denne er lavere. Der foretages nedskrivning på ukurante varer, herunder langsomt omsættelige varer.

Anskaffelsespris for handelsvarer omfatter fakturapris.

Nettorealisationseværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter, aktiv

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Egenkapital

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til reetablering af naturområder, tab på igangværende arbejder mv.

Når det er sandsynligt, at de totale omkostninger vil overstige de totale indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes på det pågældende arbejde.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser indregnes til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter, passiv

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen for selskabet præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt selskabets likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktivitet opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter samt køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af selskabets aktiekapital og omkostninger forbundet hermed, samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld samt betaling af udbytte til selskabsdeltagerne.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med ubetydelig kursrisiko med fradrag af kortfristet bankgæld.

Anvendt regnskabspraksis

Nøgletal

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

EBITDA	Resultat før afskrivninger, renter og skat
EBIT	Resultat før renter og skat (resultat af primær skat)
Bruffomargin	Bruttoresultat x 100/Nettoomsætning
EBITDA-margin	EBITDA x 100/Nettoomsætning
EBIT-margin	EBIT x 100/Nettoomsætning
Egenkapitalens forrentning (ROE)	Årets resultat x 100/Gennemsnitlig egenkapital
ROIC	Årets resultat x 100/Investeret kapital
Finansiell gearing	Rentebærende nettogæld x 100/Egenkapital
Rentebærende nettogæld	Rentebærende gæld - likvider
Soliditetsgrad	Egenkapital x 100/Balancesum
Net working capital	Omsætningsaktiver - kortfristet gæld
Gennemsnitligt antal medarbejdere	Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte (årsværk) er udregnet efter normtimer. (ATP metoden kan ikke anvendes i Grønland).
Lønsum	A-indkomst og pensionsindbetalinger til medarbejderne (eksklusiv elever)

Resultatopgørelse for 2021

(tkr.)	2021	2020	Note
Nettoomsætning	786.062	802.178	1
Anlægsproduktion	8.055	10.990	
Andre driftsindtægter	10.448	9.877	
Omkostninger til vareforbrug og fremmede tjenesteydelser	(101.031)	(93.966)	2
Andre eksterne omkostninger	(249.860)	(229.882)	3
Bruttofortjeneste	453.674	499.197	
Personaleomkostninger	(195.423)	(186.961)	4
Afskrivninger	(141.875)	(137.381)	5
Andre driftsomkostninger	(2.114)	(3.187)	
Resultat af primær drift	114.262	171.668	
Resultat efter skat i associeret virksomhed	177	366	
Driftsresultat	114.439	172.034	
Finansielle indtægter	237	314	6
Finansielle omkostninger	(2.679)	(5.351)	7
Resultat før skat	111.997	166.997	
Skat af årets resultat	(29.679)	(44.254)	8
Årets resultat	82.318	122.743	
Forslag til resultatdisponering:			
Udbytte for regnskabsåret	87.600	112.600	
Ekstraordinært udbytte for året	0	25.000	
Overført overskud eller underskud	(5.459)	(15.223)	
Regulering af reserve for nettoopskrivning	177	366	
Disponeret i alt	82.318	122.743	

Balance pr. 31.12.2021 – Aktiver

(tkr.)	2021	2020	Note
IT-software	6.371	10.823	
Immaterielle anlægsaktiver under udvikling	853	2.200	
Immaterielle anlægsaktiver	7.224	13.023	9
Bygninger	308.361	323.206	
Teleanlæg	817.038	821.240	
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	23.156	25.942	
Materielle anlægsaktiver under udførelse	62.926	78.713	
Materielle anlægsaktiver	1.211.481	1.249.101	10
Kapitalandele i associeret virksomhed	6.290	6.114	
Andre værdipapirer og kapitalandele	320	320	
Finansielle anlægsaktiver	6.610	6.434	11
Anlægsaktiver i alt	1.225.315	1.268.558	
Varebeholdninger	14.087	10.221	
Tilgodehavender fra salg	42.108	39.081	
Andre tilgodehavender	23.471	14.568	
Periodeafgrænsningsposter	111.500	119.438	12
Tilgodehavender	177.079	173.087	
Likvide beholdninger	99.252	105.453	
Omsætningsaktiver i alt	290.418	288.761	
Aktiver i alt	1.515.733	1.557.319	

Balance pr. 31.12.2021 – Passiver

(tkr.)	2021	2020	Note
Aktiekapital	150.000	150.000	13
Overkursfond	180.357	180.357	
Reserve for nettoopskrivning	1.198	1.021	
Overført overskud	779.100	761.345	
Foreslået udbytte for regnskabsåret	87.600	112.600	
Egenkapital i alt	1.198.255	1.205.323	
Udskudt skat	195.546	189.082	14
Andre hensatte forpligtelser	1.500	1.500	
Hensatte forpligtelser i alt	197.046	190.582	14
Offentlige lån	1.701	1.701	
Gæld, Realkreditinstitutter	11.374	12.098	
Langfristede gældsforpligtelser	13.075	13.799	15
Kortfristet del af langfristet gæld	724	726	15
Gæld, Bank	0	49.825	
Modtagne forudbetalinger fra kunder	4.653	1.667	
Leverandører af varer og tjenesteydelser	34.122	50.221	
Anden gæld	67.858	45.176	
Kortfristede gældsforpligtelser	107.357	147.615	
Gældsforpligtelser i alt	120.432	161.414	
Passiver i alt	1.515.733	1.557.319	

Pantsætninger og eventualforpligtelser m.v.

17

Øvrige noter

18-20

Egenkapitalopgørelse pr. 31.12.2021

(tkr.)	Aktie- kapital	Overkurs- fond	Nettoop- skrivning af kapital- andele	Overført resultat	Foreslået udbytte for regn- skabs-året	Foreslået udbytte for regn- skabs- året	I alt
Egenkapital 01.01.2020	150.000	180.357	655	738.761	87.600	0	1.157.372
Udloddet udbytte vedr. 2019	0	0	0	0	(87.600)	0	(87.600)
Udloddet ekstraordinært udbytte vedr. 2019	0	0	0	0	0	(25.000)	(25.000)
Skatteværdi af afsat udbytte for 2020	0	0	0	36.464	0	0	36.464
Årets resultat	0	0	366	(15.223)	112.600	25.000	122.743
Nettoreg. af finansielle instrumenter	0	0	0	1.343	0	0	1.343
Egenkapital 31.12.2020	150.000	180.357	1.021	761.345	112.600	0	1.205.323
Egenkapital 01.01.2021	150.000	180.357	1.021	761.345	112.600	0	1.205.323
Udloddet udbytte vedr. 2020	0	0	0	0	(112.600)	0	(112.600)
Skatteværdi af afsat udbytte for 2021	0	0	0	23.214	0	0	23.214
Årets resultat	0	0	177	(5.459)	87.600	0	82.318
Egenkapital 31.12.2021	150.000	180.357	1.198	779.100	87.600	0	1.198.255

Pengestrømsopgørelse for 2021

(tkr.)	2021	2020	Note
Resultat af primær drift	114.262	171.668	
Afskrivninger	141.875	137.381	
Ændring i driftskapital	1.535	(72.786)	16
Pengestrømme fra drift før finansielle poster	257.672	236.263	
Renteindbetalinger og lignende indbetalinger	237	314	
Renteudbetalinger og lignende udbetalinger	(2.679)	(5.351)	
Pengestrømme fra ordinær drift	255.230	231.226	
Betalt selskabsskat	0	0	
Pengestrømme fra driftsaktivitet	255.230	231.226	
Køb af immaterielle og materielle anlægsaktiver	(109.155)	(117.313)	
Salg af materielle anlægsaktiver	10.875	591	
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	(98.280)	(116.722)	
Afdrag på gældsforpligtelser	(726)	(717)	
Afdrag på banklån	(49.825)	(87.347)	
Udbetalt udbytte	(112.600)	(87.600)	
Ekstraordinært udbytte	0	(25.000)	
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	(163.151)	(200.664)	
Ændring i likvider	(6.201)	(86.610)	
Likvide midler primo	105.453	191.763	
Likvide midler ultimo	99.252	105.453	

(tkr.)	2021	2020
1 Nettoomsætning		
Fastnettelefoni	19.508	23.399
Internet privat	142.934	141.316
Mobiltelefoni og mobilt internet	235.394	251.629
Internet business	108.580	108.391
IT services og servicetjenester	162.422	157.119
Frimærkesalg og portoindtægter	90.621	94.485
Øvrige postaktiviteter	5.590	6.590
Engrossalg	21.013	19.249
	786.062	802.178
2 Omkostninger til vareforbrug og fremmede tjenesteydelser		
Afregning andre teleselskaber	15.111	14.164
Vareforbrug i øvrigt	55.898	50.324
Postaktiviteter	30.022	29.478
	101.031	93.966
3 Andre eksterne omkostninger		
Chartringsomkostninger, drift transportmidler	23.469	20.736
Drift og vedligeholdelse, tekniske anlæg	70.499	51.794
Udviklingsomkostninger	8.372	6.742
Småanskaffelser	5.459	5.741
Transponderleje	31.308	41.055
Lokaleomkostninger	47.914	47.374
Administrations- og salgskomkostninger	62.839	56.440
	249.860	229.882
4 Personaleomkostninger		
Lønninger og gager	172.475	166.285
Pensionsbidrag	11.893	11.647
Uddannelsesudgifter	2.477	2.392
Personaleafhængige udgifter i øvrigt	8.578	6.637
	195.423	186.961

(tkr.)	2021	2020
4 Personaleomkostninger, fortsat		
Heraf samlet vederlag til moderselskabets:		
Direktion:		
Kristian Reinert Davidsen	3.782	4.001
Bestyrelse	1.424	1.361
Gennemsnitligt antal medarbejdere	369	372
Specificeret		
Kristian Reinert Davidsen		
Fast løn	2.913	2.914
Pension	172	173
Bonus	569	771
Andet	128	143
	3.782	4.001

I andet er indregnet værdi af fri bil, internet, telefon og frirejser. Hertil kommer bolig for hvilken der betales husleje efter gældende regler

Kristian R. Davidsen

Direktøren er aflønnet med en fast årsløn inkl. pension samt en række goder, herunder blandt andet firmabil. Direktøren kan opnå en bonusudbetaling, der årligt kan udgøre op til 25% af den faste årsløn. Direktøren har opsigelses- og fratrædelsesbestemmelser, der ved opsigelse fra selskabet side giver direktøren løn mv. i opsigelsesperioden (18 måneder), og en frafrædelsesgodtgørelse på 12 måneders vederlag. Direktøren har overfor selskabet et opsigelsesvarsel på 6 måneder.

Bestyrelse

Arbejdet i bestyrelse og udvalg honoreres i henhold til honorarpolitik for bestyrelserne i de helt eller delvist selvstyrejede aktieselskaber vedtaget af Naalakkersuisut i januar 2014. Honoreringen af bestyrelsen sker med 365.000 kr. til bestyrelsesformanden, 185.000 kr. til henholdsvis næstformanden for bestyrelsen og formanden for revisionsudvalget, samt 137.500 kr. til øvrige medlemmer af bestyrelsen. Selskabet dækker medlemmers udgifter til transport, ophold, etc. i relation til bestyrelsesarbejdet. Bestyrelsesmateriale udsendes elektronisk, og selskabet yder tilskud til medlemmers kontorhold, kommunikation og anvendelse af eget IT-udstyr mv. Ud over det ovenfor nævnte har ingen medlemmer modtaget yderligere honorar fra selskabet.

(tkr.)	2021	2020
5 Afskrivninger		
IT-software	7.536	8.294
Bygninger	21.028	20.438
Teleanlæg	105.567	96.616
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	7.744	12.033
	141.875	137.381
6 Finansielle indtægter		
Andre finansielle indtægter	58	0
Rykkergebyr, rabatter mv.	179	314
	237	314
7 Finansielle omkostninger		
Renter af bankgæld m.v.	2.536	1.195
Renteudgifter, langfristet gæld	98	3.668
Andre finansielle udgifter	45	488
	2.679	5.351
8 Skat af årets resultat		
Aktuel skat	0	0
Udskudt skat af årets resultat, forpligtelse	29.679	44.214
	29.679	44.214
Afstemning af skatteprocent:		
Grønlandsk skatteprocent	26,5 %	26,5 %
Regulering vedr. tidligere år	0,0 %	0,0 %
Regulering af udskudt skat, ændring af skatteprocent	0,0 %	0,0 %
	26,5 %	26,5 %

(tkr.)	2021	2020
9 Immaterielle anlægsaktiver		
IT-software		
Kostpris primo	197.851	195.034
Tilgang i årets løb	3.084	2.817
Kostpris ultimo	200.935	197.851
Af- og nedskrivninger primo	(187.028)	(178.734)
Årets af- og nedskrivninger	(7.536)	(8.294)
Af- og nedskrivninger ultimo	(194.564)	(187.028)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	6.371	10.823
Anlæg under udvikling		
Kostpris primo	2.200	4.622
Overførsel fra igangværende	(3.085)	(2.817)
Tilgang i årets løb	1.738	395
Kostpris ultimo	853	2.200
Regnskabsmæssig værdi ultimo	853	2.200
10 Materielle anlægsaktiver		
Bygninger		
Kostpris primo	601.171	591.525
Overført fra igangværende	15.679	9.646
Afgang i årets løb	(10.000)	0
Kostpris ultimo	606.850	601.171
Af- og nedskrivninger primo	(277.965)	(257.527)
Af- og nedskrivninger på afhændende aktiver	505	0
Årets af- og nedskrivninger	(21.029)	(20.438)
Af- og nedskrivninger ultimo	(298.489)	(277.965)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	308.361	323.206

(tkr.)	2021	2020
10 Materielle anlægsaktiver (fortsat)		
Teleanlæg		
Kostpris primo	2.919.938	2.824.385
Overført fra igangværende	98.684	99.392
Afgang i årets løb	(33.269)	(3.839)
Overførsel mellem anlægsgrupper	3.756	0
Kostpris ultimo	2.989.109	2.919.938
Af- og nedskrivninger primo	(2.098.698)	(2.005.548)
Af- og nedskrivninger på afhændende aktiver	32.194	3.466
Årets af- og nedskrivninger	(102.266)	(96.616)
Overførsel mellem anlægsgrupper	(3.301)	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(2.172.071)	(2.098.698)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	817.038	821.240
Andre anlæg		
Kostpris primo	203.152	192.023
Overført fra igangværende	8.842	12.810
Afgang i årets løb	(13.467)	(1.681)
Overførsel mellem anlægsgrupper	(3.756)	0
Kostpris ultimo	194.771	203.152
Af- og nedskrivninger primo	(177.210)	(166.857)
Af- og nedskrivninger på afhændende aktiver	13.340	1.681
Årets af- og nedskrivninger	(11.046)	(12.034)
Overførsel mellem anlægsgrupper	3.301	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(171.615)	(177.210)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	23.156	25.942
Anlæg under udførelse		
Kostpris primo	78.713	83.493
Overført fra igangværende	(123.203)	(121.847)
Tilgang i årets løb	107.418	117.067
Kostpris ultimo	62.926	78.713
Regnskabsmæssig værdi ultimo	62.926	78.713

(tkr.)	2021	2020
11 Finansielle anlægsaktiver		
Kapitalandele i associerede virksomheder		
Kapitalandel i Ejendomsselskabet Suliffik A/S		
Kostpris 1. januar	5.092	5.092
Kostpris 31. december	5.092	5.092
Nettoopskrivninger 1.januar	1.021	655
Andel af årets resultat	177	366
Nettoopskrivninger 31. december	1.198	1.021
Regnskabsmæssig værdi 31. december	6.290	6.113
Kapitalandel i Ejendomsselskabet Posthuset A/S		
Kostpris 1. januar	320	320
Kostpris 31. december	320	320
Regnskabsmæssig værdi 31. december	320	320
12 Periodeafgrænsningsposter		
Forudbetalinger vedr. satellitter, SES	11.801	21.177
Forudbetalinger vedr. satellit, Hispasat	78.365	78.365
Andre periodeafgrænsningsposter	21.334	19.896
Kostpris ultimo	111.500	119.438

(tkr.)	2021	2020
13 Aktiekapital		
Aktiekapitalen består af 1 aktie á 150.000 tkr. Der har ikke været ændringer i selskabets aktiekapital de seneste 5 år		
14 Udskudt skat		
Udskudt skat hviler på følgende poster:		
Materielle anlægsaktiver	200.429	201.812
Investering i tilknyttet virksomhed	318	217
Omsætningsaktiver m.v.	913	(4.365)
Skatteværdi af udnyttet udbyttefradrag	(6.114)	(8.636)
	195.546	189.082
Saldo 1.januar	189.082	180.805
Regulering af skatteprocent, resultatopgørelse	0	44.254
Udskudt skat af årets resultat	29.679	0
Skatteværdi af afsat udbytte	(23.215)	(36.464)
Regulering af udskudt skat vedr. afledte finansielle instrumenter	0	487
Udskudt skat 31.december	195.546	189.082
14 Andre hensatte forpligtelser		
Hensat til regulatorisk regnskab	1.500	1.500

(tkr.)	2021	2020
15 Langfristede gældsforpligtelser		
Offentlige lån		
Afdrag, der forfalder efter 5 år	1.701	1.701
Langfristet del	1.701	1.701
Kortfristet del	0	0
	1.701	1.701
Realkreditinstitutter		
Afdrag, der forfalder efter 5 år	8.494	9.218
Afdrag, der forfalder efter 1 år til 5 år	2.880	2.880
Langfristet del	11.374	12.098
Kortfristet del	724	726
	12.098	12.824
16 Ændring i driftskapital		
Ændring i varebeholdninger	(3.866)	2.782
Ændring i tilgodehavender	(4.168)	(53.648)
Ændring i leverandørgæld m.v.	9.569	(22.570)
Ændring i andre hensatte forpligtelser	0	500
	1.535	(72.936)

17 Pantsætning og sikkerhedsstillelser

Følgende pantsætninger vedrører selskabet: Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme er i alt 38.859 t.kr.

Lejeforpligtelser

Tusass A/S har indgået følgende lejeforpligtelser:

Transponder, årlig leje 3,2 mio. USD frem til 2023.

Hispasat, transponderleje for perioden 2023-2038 med i alt 11,6 mio. kr. USD

Herudover er der indgået en række lejemål af boliger med kort opsigelse, med henblik på udleje til personale, hvor lejen i opsigelsesperioden udgør 0,4 mio. kr.

Eventualforpligtelser

Inu:it A/S har anlagt retssag mod Tusass A/S med krav om erstatning på i alt 10,6 mio. kr. Inu:it A/S mener, at Tusass A/S i en periode mellem 2013-2017 har nægtet at levere SIP-trunks, og at Inu:it A/S som følge heraf har lidt et tab, som Tusass A/S er erstatningsansvarlig for. Tusass A/S har på baggrund af en samlet vurdering af sagens stilling valgt ikke at foretage regnskabsmæssige hensættelser i anledning af sagsanlægget.

Tusass A/S driver efter pålæg fra Grønlands Selvstyre aktiviteter på lokationer, hvor der er en risiko for at bygninger og anlæg på et fremtidigt tidspunkt må nedlukkes i henhold til Grønlands Selvstyres beslutninger herom. I henhold til arealanvendelseslovgivningen i Grønland påhviler det rettighedshaveren at foretage oprydning og reetablering af arealet ved brugsrettens ophør. Da det imidlertid er Grønlands Selvstyre der har forsyningspligten og beslutningskompetencen vedrørende hvilke byer og bygder Tusass A/S skal betjene, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt for Tusass A/S at opgøre forpligtelsens omfang pålideligt, hverken i forhold til det faktiske behov for oprydning og reetablering, det beløbsmæssige omfang eller tidspunktet for aktualisering.

19 Nærtstående parter

Nærtstående parter med bestemmende indflydelse på Tusass A/S

Selskabets hovedaktionær Grønlands Selvstyre, Nuuk.

Øvrige nærtstående parter, som Tusass A/S har haft transaktioner med i 2021

Selskabets direktion og bestyrelse samt disse personers relaterede familiemedlemmer. Selskaber, hvori hovedaktionæren har bestemmende indflydelse.

Nærtstående parter, hvorover Tusass A/S udøver bestemmende eller betydelig indflydelse

Det associerede selskab Suliffik A/S, Nuuk.

Transaktioner mellem nærtstående parter og Tusass A/S

Der er i 2021 udloddet et udbytte på 112,6 mio. kr. til selskabets ejer, Grønlands Selvstyre.

Der er en løbende aftale med Grønlands Selvstyre om distribution af digital TV og radio (DVB-T). Den oprindelige 10-årige aftale trådte i kraft pr. 1. januar 2010. I 2014 er der indgået en tillægsaftale, som medfører, at udsendelse af KNR på mellembølgefrekvens er genetableret i 2014/2015. Tillægsaftalen betyder desuden, at den oprindelige aftale er forlænget, så den nu løber til 31/12 2021. Ved årsskiftet 2021/2022 er der indgået en ny 12 årig aftale om DVB-T med Grønlands Selvstyre.

Der blev i 2013 indgået aftale med Grønlands Selvstyre om driften af uddannelsesnetværket "Attat". Aftalen er godkendt af Telestyrelsen. Selskabet har i 2013 indgået aftale med Grønlands Selvstyre, hvor ventetid i telefonslusen til Lægeklinikken på Dronning Ingrid's Hospital sker uden beregning for kunderne. Øvrig samhandel med enheder, hvori Grønlands Selvstyre har bestemmende indflydelse, har haft karakter af normal samhandel.

Der har ikke været gennemført andre væsentlige transaktioner udover normalt ledelsesvederlag med direktion og bestyrelse, som er særskilt oplyst i tilknytning til note 4, Personaleudgifter. Selskabet har derudover i uvæsentligt omfang leveret datakommunikation og postaflydelser på markedsdækkende vilkår til selskabets ledelse og bestyrelse. Levering af disse ydelser er sket på samme vilkår som selskabets øvrige kunder.

Aktionærforhold

Selskabets aktiekapital ejes 100 % af Grønlands Selvstyre, Nuuk.

(tkr.)	Moderselskab	
	2020	2019
18 Honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer		
Honorar til moderselskabets generalforsamlingsvalgte revisor for regnskabsåret:		
PWC		
Lovpligtig revision	795	795
Andre ydelser	1.082	714
	1.877	1.509

**20 Oplysninger om bestyrelsesmedlemmers
øvrige ledelseshverv, særlige kompetencer mv.**

Stine Bosse
Bestyrelsesformand

- Uafhængigt bestyrelsesmedlem
- Formand for Nominerings- og Vederlagsudvalget
- Formand for Risiko- og Sikkerhedsudvalget
- Medlem af Revisionsudvalget

Valgt første gang af generalforsamlingen i maj 2015 som formand for 1 år. Senest genvalgt som formand i maj 2021 for 1 år.

Særlige kompetencer

Mange års erfaring med topledelse og bestyrelsesarbejde. I alt 7 års erfaring fra bestyrelsesarbejde i Telecom (TDC). Formands erfaring fra flere bestyrelser i Grønland, Danmark og udenfor Danmark.

Uddannelse

Cand. jur., Strategic Agility program, Harvard Business School, USA, LinKS, Wharton University of Pennsylvania, USA og INSEAD, France.

Øvrige ledelseshverv

Medlem af bestyrelsen i Allianz Group, Tyskland, Coop Amba og Assistancebolaget AB, Sverige. Bestyrelsesformand for Nunaoil A/S. Formand for PLANBørnefonden og Europabevægelsen.

Inaluk Brandt
Næstformand

- Uafhængigt bestyrelsesmedlem
- Medlem for Nominerings- og Vederlagsudvalget
- Medlem af Revisionsudvalget

Valgt første gang af generalforsamlingen i juni 2017 for 1 år. Senest genvalgt i maj 2021 for 1 år.

Særlige kompetencer

Organisationsudvikling, forretningsudvikling, kompetenceudvikling og kompetenceopbygning. Desuden stor erfaring indenfor strategiarbejde, analyse og projektledelse, HR og CSR.

Uddannelse

Cand.scient. i biologi og religion fra Syddansk Universitet, Odense.

Nuværende job

Founder og partner i Visiobox Consulting ApS.

Øvrige ledelseshverv

Bestyrelsesmedlem i Nuuk City Development – Siorarsiorfik.

Ulrik Blidorf
Bestyrelsesmedlem

- Uafhængigt bestyrelsesmedlem
- Formand for Revisionsudvalget

Valgt første gang af generalforsamlingen i maj 2015 for 1 år. Senest genvalgt i maj 2021 for 1 år.

Uddannelse

Jurist og advokat.

Nuværende job

Selvstændig, indehaver af Eqqartuussis-suserisoqarfik Inuit Law.

Øvrige ledelseshverv

Formand for Sundhedskommissionen. Bestyrelsesformand for Young Guns Futsal klub. Bestyrelsesformand i Royal Arctic Line.

Eqalunnguaq Kristiansen
Bestyrelsesmedlem

- Uafhængigt bestyrelsesmedlem
- Medlem af Risiko- og Sikkerhedsudvalget

Valgt første gang af generalforsamlingen i maj 2021 for 1 år.

Uddannelse

Brandmand, Politibetjent.

Igangværende uddannelse

Akademiuddannelse i Ledelse.

Nuværende job

Leder for "Timi Tarnilu" i Kommune Qeqertalik.

Tukummeq Egede Martinsen
Bestyrelsesmedlem

- Uafhængigt bestyrelsesmedlem

Valgt første gang af generalforsamlingen i maj 2021 for 1 år.

Uddannelse

Bachelor Kultur og samfundshistorie, Ilisimatusarfik.

Nuværende job

Shared Service Center chef, INI A/S.

Øvrige ledelseshverv

Medarbejdervalgt medlem bestyrelsen ved Ini A/S.

Emil Kleeman
Bestyrelsesmedlem

- Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem
- Medlem af Risiko- og Sikkerhedsudvalget

Valgt som bestyrelsesmedlem af medarbejderne første gang i maj 2014 for 4 år. Senest genvalgt af medarbejderne i maj 2018, for 4 år.

Særlige kompetencer

Mange års erfaring inden for teknologi, især i IT branchen og indenfor telekommunikation. Stor erfaring med IT Sikkerhed og Cyber risk. Mange års erfaring i rådgivnings- og konsulentvirksomhed indenfor IT branchen og telekommunikation. Mange års erfaring i ledelse. Stort kendskab til grønlandske forhold.

Uddannelse

IT uddannelse fra Handelsskolen, 1992

Nuværende job

IT chef, Tusass.

Jørgen Rosbach
Bestyrelsesmedlem

- Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Valgt som bestyrelsesmedlem af medarbejderne første gang i maj 2018, for 4 år.

Særlige kompetencer

Har forskellige erfaringer indenfor Tusass. Privat Kundeservice, Erhverv IT Tekniker, IT&Teknik IT konsulent, medlem af udvalget for fitness og tidligere Sassarit ambassadør og service-kursusinstruktør.

Uddannelse

IT-Administrator, Niuernermik Ilinniarfik Nuuk, 2008.

Nuværende job

Service konsulent, Tusass.

Ole Zeeb Andersen
Bestyrelsesmedlem

- Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Valgt som bestyrelsesmedlem af medarbejderne første gang i maj 2018, for 4 år.

Særlige kompetencer

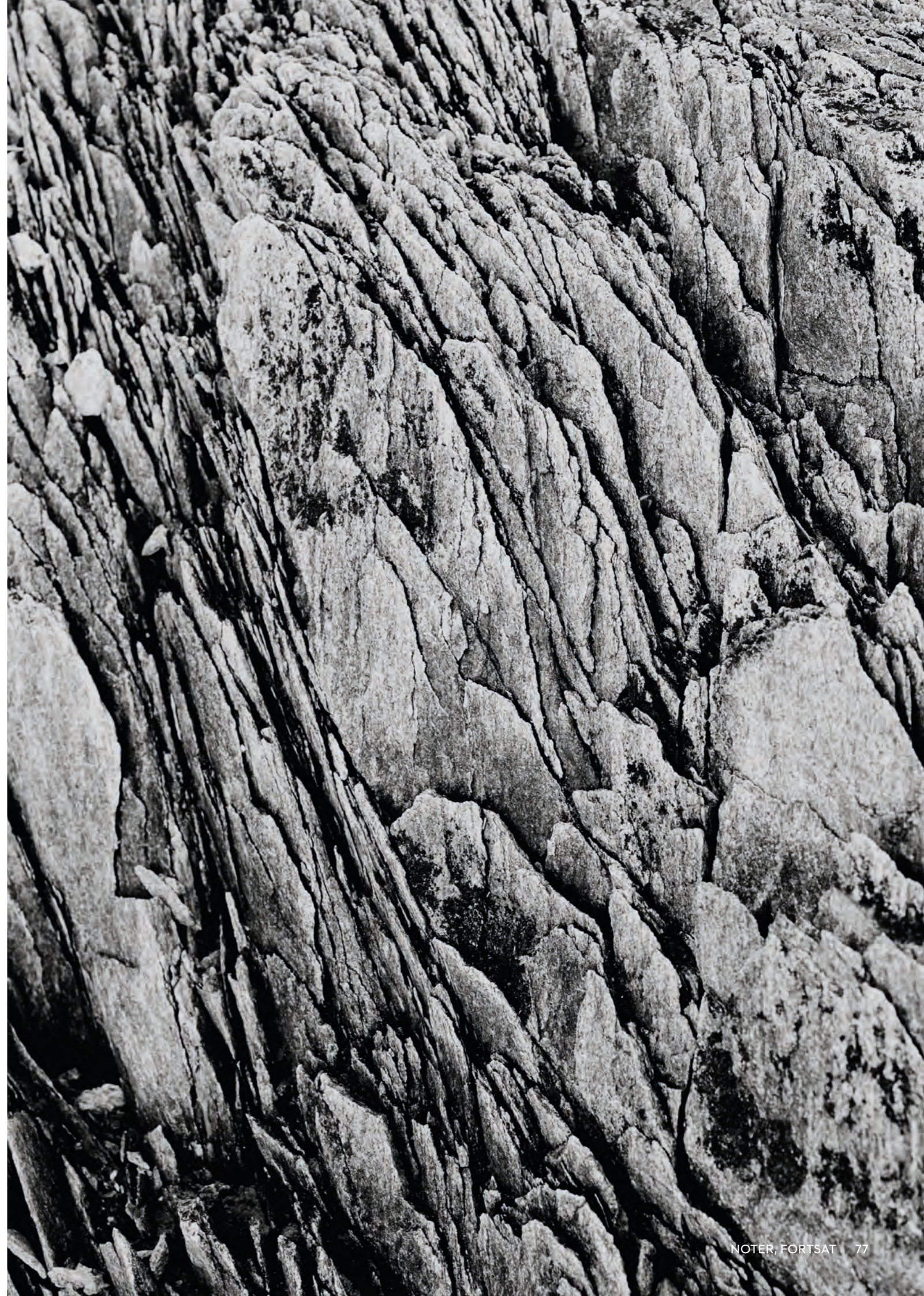
Mange års erfaring indenfor telefoni. Har ledet Telefonskolen i Aasiaat som montørinstruktør. Har dertil medvirket til etablering af det daværende FejlServiceCenter i TELE-POST, og ledet det fra 1998 og frem til 2003, da enheden blev lagt ind under Kundecenter.

Uddannelse

Dansk svendebrev som automekaniker, og startede som Telemontørelev i 1981, og blev uddannet Telemontør, 1983. Uddannet som instruktør i TELE, i 1987.

Nuværende job

Kvalitetsfunktion i Field Service for alle montører i Tusass.

tusass

Tusass A/S

Farip Aqutaa 8
Postboks 1002
3900 Nuuk
Grønland

+299 34 12 55

direktionen@tusass.gl

tusass.gl